

Domoljub

v Ljubljani, 1. aprila 1937

Leto 50 • Štev. 13

Slovenskim šolarjem slovenske šolske knjige

Centralizera, ki je po zaslugi dr. Kramerjevih in Pucljevih poslancev dobil naš narod v svojo oblast, pomeni za vse panoge našega javnega življenja največjo nesrečo. V gospodarskem oziru smo bolj podobni koloniji, kakor pa enakopravni deželi. Milijarde slovenskega denarja je že šlo v centralo, ki ga ne bomo nikdar več videli.

Ravno tako, ali pa še bolj, nam škoduje centralizem tudi na kulturnem polju. Zelja centralistov, ki jih čez dru in stru podpirajo tudi slovenski jugoslovenarji je, da bi se čimprej zlili vsi trije jugoslovenski narodi: Srbi, Hrvati in Slovenci, v en jugoslovenski narod, tako, da bi Slovenci pustili svoj jezik in pisavo, Hrvatje pa svojo pisavo in prevzeli oboji srbohrvaščino za govorico in cirilico za pisavo. Da pri odraslih take mešanice ni mogoče napraviti, je jasno. Zato so se centralisti, ki vodijo prosvetno politiko, vrgli na mladi- na po šolah. Te hočejo pojugosloveniti in jih slovenskemu narodu odtujiti. Pri tem delu ima centralizem močno oporo v znatnem delu slovenskih vzgojiteljev. Ali je čudno, če centralizem sega vedno dalje, ko mu pa sinovi našega lastnega naroda gladijo s suženjsko vdanostjo pot? Toda o tem bomo še govorili.

Za danes hočemo omeniti le eno perečo stvar, to je vprašanje naših šolskih knjig. Morda ni noben narod na svetu razmeroma toliko žrtvoval za pravice svojega jezika v šoli kakor naš narod. Kakšno velikansko borbno so vodili veliki slovenski možje, z nadškofom Jegličem na čelu, da je naš jezik dobil pravico v srednjih šolah. Koliko dela in stroškov je bilo treba za prve slovenske učne knjige! Zalibog, ta boj za pravice našega jezika še danes ni končan, čeprav živimo že skoro dve desetletji v lastni narodni državi. Vedno bolj pogosto nam vsiljujejo šolske knjige, ki nikakor ne odgovarjajo zahtevam in potrebam slovenske šolske mladine.

Tako imenovani enotni učbeniki za vso državo so sicer deloma tiskani za naše šole v slovenščini, toda s tem še ni rečeno, da so to slovenske učne knjige. Duh, vsebina knjige je tisto, kar daje knjigi pomen, ne pa mrtva črka. In vsebina teh učbenikov je za nas naravno poniževalna. Te knjige nikdar ne govorijo o nas Slovenceh kot o narodu, temveč trde, da smo Slovenci le pleme, narečje jugoslovenskega enotnega naroda. Za našo zgoščenost, za našo pisatelje in umetnike je v teh knjigah bore malo prostora in še to kar je, je narodno izmaličeno, potvorjeno in prepolno tiskovnih napak in neslovenskih izrazov. V knjigah, ki opisujejo našo deželo, je natis-

njenega toliko nepoznanja naše dežele, da se iz knjig in piscev šolarčki javno norčujejo. Posebno poglavje zase je vprašanje, kako presojajo te knjige vprašanja, ki se tičejo nas katoličanov. V šolskih zgodovinskih, modroslovskih in naravoslovskih knjigah je polno neresničnih trditev na račun katolicizma, papeštva in naših verskih resnic. O tem smo pisali že v posebnem članku. Morda so take knjige primerne za turške, židovske ali sploh drugoverske učence, učencem katoliških staršev bi jih pa ne smeli vsiljevati, če pisci teh knjig nočejo ali pa ne znajo biti nepristranski in pravični.

Vse te šolske knjige naj bi se seveda tiskale v državni tiskarni v Belgradu. Pravijo, da bo to ceneje... Iz izkušenj pa, ki jih doslej imamo, vemo, da niso državne knjige

ne cenejše in ne boljše, oziroma lepše kakor bi bile, če bi jih tiskali doma. Tudi šolski zvezki se n. pr. z monopoliziranjem niso nič pocenili, pač pa zelo, zelo poslabšali. Naša tiskarska industrija v Sloveniji je na najvišji stopnji v državi. Slovenska tiskarska podjetja vedno lahko natisnejo lepše in cenejše knjige kot državna tiskarna, kljub temu, da ta dobiva milijonske podpore od države. Zakaj bi tedaj odjedali kruh marljivemu in skromnemu slovenskemu tiskarskemu delavcu samo zaradi centralizma.

Šolske knjige za slovensko mladino plačujejo slovenski davkoplačevalci. Zato pa imajo tudi pravico, da zahtevajo, kar jim gre. Vsaj tega slovenski starši ne smejo dopustiti, da bi šolski učbeniki rušili v srecih otrok ljubezen do slovenskega naroda in zvestobo do katoliške cerkve. Zato je upravičena naša zahteva po res slovenskih šolskih knjigah, ki jih bodo napisali zmorni sinovi slovenskega naroda in o katerih bodo davkoplačevalci rekli, da vsaj vedo, zakaj so dali svoj denar.

Naša živinoreja in izvoz živine

Pred nekaj tedni je bila v Belgradu konferenca glede izvoza živine. Ob tej priliki je bilo podanih več zanimivih strokovnih poročil. Nekateri stvari bodo gotovo zanimale tudi naše živinorejce in zato podajamo tu samo nekaj najvažnejših podatkov iz teh poročil.

Živinoreja je pri nas najvažnejša kmetijska panoga. Naš celokupni narodni dohodek znaša približno 50 milijard dinarjev; od tega pa odpade samo na živinorejo 9 milijard dinarjev. Živina in razni živinorejski proizvodi predstavljajo važen izvozni predmet in tako prav znatno vplivajo na našo trgovsko bilanco. V letih 1933 do 1935 predstavlja ta izvoz naslednjo vrednost:

1933	904 milijone
1934	821 milijonov
1935	1100 milijonov

Mnogo živinorejskih proizvodov pa uporabimo doma; domača poraba znatno prekaša izvoz.

Poleg vsega navedenega pa je važno tudi to, da nam nudijo gotove domače živali prvovrstno delovno moč, kar je za naše kmetijstvo zelo važno; pri nas pride to še toliko bolj v poštev, ker so posestva precej razkosana in majhna ter ne moremo zaradi tega povsod uporabljati strojev.

Na pobudo kmetijskega ministrstva je bilo v preteklem letu več konferenc, na katerih so sodelovali razni živinorejski strokovnjaki. Naloga teh konferenc je bila, da se ugotovi predvsem naše sedanje stanje živinoreje in pa da se

stavijo primerni predlogi v svrhu nadaljnega izboljšanja naše živinoreje. Pri tem se je polagalo veliko važnosti na vsako posamezno živinorejsko panogo.

S prašičerejo se pečajo večji in manjši posestniki; posebno razširjena je v onih krajih, kjer dobro uspeva koruza. Najbolj napredna je prašičereja v Sloveniji, severnem delu donavske in pa severnovzhodnem delu savske banovine. V ostalih krajih pa je prašičereja še precej primitivna; zaradi dobre konjunkturo pa se opaža v zadnjem času tudi v teh dosedaj zaostalih krajih nekoliko izboljšanja.

Število prašičev v Jugoslaviji znaša približno 3 milijone komadov. Izgleda pa, da bo to število zaradi boljše konjunkturo še naraslo. Kar se tiče števila prašičev, je na prvem mestu donavska banovina, nato sledi savska, potem drinska, Slovenija in pa moravska banovina.

V onih banovinah, v katerih redijo največ prašičev, je tudi prašičereja najbolj napredna; sem spada Slovenija, donavska in savska banovina. V teh banovinah se prašičereja tudi precej dobro izplača, bodisi ker uspeva dobro koruza ali pa ker se nahajajo v bližini večjih inozemskih trgov.

Od leta 1920 do 1936 smo izvozili iz naše države 3 milijone 162.438 komadov prašičev v vrednosti 4 milijarde 265 milijonov 892.000 Din. Največji izvoz je bil leta 1927, ko smo izvozili 421.432 komadov prašičev v vrednosti 518 milijonov 164.000 Din, najmanjši pa leta 1925, ko

Slovinci doma in na tujem

je znašal celokupni izvoz samo 70.266 komadov v vrednosti 123 milijonov 541.000 Din. Povprečno pa izvažamo letno 210.828 komadov prašičev v vrednosti 284 milijonov 392.000 Din. Leto 1936 je bilo že nekoliko boljše; izvozili smo okoli 300.000 komadov. Izgledi pa so, da se bo izvoz še povečal.

Poleg pitanih prašičev je velikega pomena izvoz masti, svežega mesa, slanine, suhega mesa itd. Povprečna vrednost teh proizvodov je znašala okoli 100 milijonov Din letno, dosegla pa je že tudi blizu 300 milijonov, in sicer leta 1923.

Največ uvažajo Nemčija, Avstrija, Češko-slovaška in Italija.

Zelo velika pa je tudi domača poraba. Na podlagi statističnih podatkov zakoljejo letno samo v javnih klavnicah približno pol milijona pitanih prašičev. Izven klavnic pa zakoljejo približno 1 milijon pitanih prašičev in 2 milijona manjših in slabših prašičev. Vse skupaj predstavlja vrednost polidruge milijarde dinarjev.

Prav tako važna panoga živinoreje je govedoreja. Skupna vrednost goveje živine znaša približno 3 milijarde dinarjev. Stanje goveje živine v zadnjih letih ni posebno ugodno; vzroki za to so različni. Povpraševanje na inozemskih trgih je majhno, cene same pa so nizke; zaradi slabe kupne moči je tudi domača poraba močno nazadovala. V zadnjem času se je izvoz zopet nekoliko izboljšal, toda ne toliko, kot bi želeli.

Z govedorejo se pečajo v vsej državi. Skupno število goveje živine je znašalo leta 1935 približno 4 milijone komadov; to število pa bi bilo lahko znatno večje. Od celokupnega števila odpade na boljše pasme 45 odstotkov, na slabše pasme pa 55 odstotkov. Najboljšo govejo živino ima Slovenija, nato sledijo donavska, savska in deloma moravska banovina. Najlepšo govejo živino dobimo v onih krajih, kjer je kulturni nivo kmetovalca na višji stopnji in pa kjer so razvite razne živinorejske zadruge. Od boljših pasem zavzema prvo mesto simodolska pasma; na to odpade 27 odstotkov.

Poleg one živine, ki jo izvozimo v inozemstvo, zakoljeno letno v klavnicah približno 700.000 komadov živine.

V bodoče se bo posvečalo izvozu živine, posebno pa zaklane živine, kar največ pažnje. Tako bi ostalo doma čim več kož za preskrbo domače industrije. Da se čim bolj poveča izvoz živine, naj bi se uvedle izvozne premije. Kmetijsko ministarstvo se bo pobrigalo, da se izpremenijo železniške tarife v prilogi povoljnijega prevoza goveje živine.

Da bo konkurenca na inozemskih trgih večja in povpraševanje za našim blagom večje, je potrebna kontrola kakovosti žive goveje živine in to pri nakladanju iste, kot tudi pri razkladanju v inozemstvu.

Pomembno mesto zavzema perutninarstvo. V naši državi znaša število perutnine približno 20 milijonov komadov, kar predstavlja brez dvoma veliko vrednost. Vrednost perutnine, katero smo izvozili deloma živo, deloma pa zaklano v inozemstvo, je znašala od leta 1930 do 1936 v milijonih dinarjev:

1930	251 milijonov
1931	224 »
1932	80 »
1933	188 »
1934	190 »
1935	255 »
1936	176 »

Poleg perutnine smo izvozili tudi velike količine jajc, zlasti do leta 1932; tedaj pa je iz-

Letos je deset let, odkar se je slovenski narod resno začel zavedati svojih velikih dolžnosti, katere ima do stotisočev svojih bratov in sestra izven meja domovine. Ustanovil si je namreč Društvo sv. Rafaela, ki naj prevzame vse ogromno delo in skrb za nje ter rešuje pereče izseljensko narodno vprašanje. Pozno je bilo to, vendar še ne prepozno!

Odbor, kateremu je bila poverjena ta naloga, se je lotil velikega dela z navdušenjem in nesebično požrtvovalnostjo. Z velikim trudom in žrtvami si je utiral pot do vedno večjega razmaha svojega dela.

Doma je navduševal k požrtvovalni dolžnosti do svojih izseljencev z vsemi razpoložljivimi sredstvi, z vpeljavo izseljenske nedelje, z izdajanjem glasila, z brošurami, s predavanji, igrami, s cerkvenimi pomožnostmi itd.

Na tujem med izseljenci pa je posegal s svojim delom v vse njih življenje in delovanje, jim pomagal, jih ščitil, kolikor in kjer je le mogel in jim skušal dati občutiti domovinske ljubezni.

S tem svojim delom je doma po vsej državi vzbudil občudovanje in priznanje za Društvo sv. Rafaela, ki je postala vodilna organizacija vsega dela za naše izseljence po državi.

Na tujem so pa izseljenci že začutili njen blagodejni vpliv in začeli so z večjim zaupanjem gledati na svojo domovino, od katere so se toliko let čutili popolnoma zanemarjene.

Letos je desetletnica tega dela!

Odbor je sklenil, da proslavi ta jubilej kolikor mogoče slovesno, toda ne morda v kako samohvalo, temveč tako, da s to proslavo zareže tu doma še globlje brazde boljše, bolj urejene, bolj pristrčne, pa tudi bolj uspešne oskrbe in zaščite našega slovenskega človeka na tujem.

Pri naših izseljencih naj ta proslava doseže lepše in pristrčnejše zveze z domovino in domovine z njimi, večje zaupanje izseljencev do naroda in države tu doma, predvsem pa ožje sodelovanje izseljencev z delom domovine za njihov blagor, za njih zaščito, za njihov blagostanje in za njihov napredek v verskem, narodnem, kulturnem in gospodarskem življenju na tujem.

Zato se Družba sv. Rafaela s tem zaupno obrača na ves narod, zlasti na vse bivše izseljence, predvsem pa na vse izseljence širom sveta in jih kar najvljudneje vabi na

proslavo desetletnice družbe sv. Rafaela, ki bo 22. in 23. avgusta na Brezjah in v Ljubljani.

Pridite, izseljenci, za nekaj dni domov, kdor le malo more! Pridite in združite se z narodom tu doma, da se navdušimo za Vas, za Vaš blagor in napredek! Toliko ste za nas doma žrtvovali! Toliko let nam izkazovali ljubezen v bogatih podporah svojem, četudi Vam domovina ni bila hvaležna. Danes Vam je hvaležna! Pristrčen sprejem boste za to dobili. Narod tu doma se bo zbral okrog Vas. Pridite!

voz hitro padal. V letu 1936 pa je znašal zopet 120 milijonov Din.

Na podlagi vsega navedenega je razvidno, da je živinoreja najbolj napredna ravno v Sloveniji. Obenem pa so zopet boljši izgledi za izvoz živine v inozemstvo. To nam naj bo tudi v pobudo, da bomo tej važni panogi posvečali v bodoče še več pažnje, kot pa do sedaj.

Sporod proslav bo v glavnih obrih tale:
V nedeljo 22. avgusta dopoldne slovenski sprejem vseh izseljencev s sodelovanjem cerkvene in svetne oblasti in vsega naroda, slovenska služba božja in pozdravi zastopnikov izseljencev iz posameznih držav.

Zvečer v Ljubljani slovenska akademija.

V ponedeljek 23. avgusta slovenska ustanovitev Slovenske izseljenske zbornice (Izseljenskega instituta) z II. slovenskim izseljenskim kongresom.

Prve dni v septembru udeležba slovenskih izseljencev pri otvoritvi razstave slovenskega tiska na ljubljanskem veleazemju, kjer bo tudi poseben oddelek za izseljensko časopisje, kjer bo razstavljeno vse mogoče kulturno delo naših izseljencev po raznih delih in državah sveta.

Izseljenci, domovina Vas kliče!

To naj bo v resnici praznik našega slovenskega izseljenstva, najlepši v vseh petdesetih letih slovenskega izseljenstva!

Jugoslovani, Jugoslaveni ali Jugosloveni?

V »Slovenije« čitamo:

Za državno skupnost Slovencev, Hrvatov in Srbov imamo mi Slovenci besedo »jugoslovanska država. Hrvatje pravijo »jugoslavenska«, Srbi pa »jugoslovenska«. Zakaj neki jugosloveni, ki so doma pri nas, ne rabijo slovenskega, ne hrvaškega izraza, ampak ravno srbskega? Prva leta po vojni so pogosto razpravljali o tem, če je država SHS razširjena bivša kraljevina Srbija, ali pa če je nova država. Očitno so naši jugosloveni pripadniki prvega mnenja. Sami si prisvajajo v svojem časopisju in v uradnem jeziku mnogo srbskih izrazov (večkrat tudi turških), s centralizmom so jim pa izročili moč nad vsi državo. Medtem ko v Srbiji nihče ne govori resno o srbskem plemenu, temveč le o srbskem narodu, dopovedujejo naši jugosloveni svoji mladini, da smo mi Slovenci in Hrvati plemeni (čeprav oboji do 90% to odlično oklanjamo), in da smo vsi skupaj en sam »integralen« narod. S tem pa ravno odvzemajo mladini vsako odporno moč zoper centralizem, ko ji vceptljajo prepričanje, da mora res vse — zlasti denar — biti osredotočeno v Beogradu. Tako pa hote spravljajo Slovenijo v revščino. Govore, da ima odrešilno moč jugoslovenski nacionalizem. Za nas Slovence pa ima odrešilno moč le tista sila, ki bo s trdnjo centralizem in nam s tem dala mogočnost, da spet spravimo v tek svoje gospodarstvo in da sami upravljamo svoje finance. Kako naj se potem ta odrešilna moč imenuje, nam je vseeno. Naša naravna pravica je, da svoje gospodarstvo sami upravljamo. Jugosloveni — zem nas je pa tudi gospodarsko le izjemal. Vzgoja slovenske mladine mora zato biti le slovensko-narodna, tako kot hrvaška družinska vzgaja svoje otroke v hrvaškem duhu, srbska pa v srbskem. Le mi Slovenci naj bomo vedno jugosloveni! Videti je, da se naše politično razbremenstvo še ni osvobodilo valpovskega vpliva, ki nam je vcepil tlačansko pamet. Zakaj ne bi svobodno in odkrito poudarjali, da smo Slovenci in da za svoje kulturno življenje rabimo lastnih financ! Da smo v državnoopravnem oziru Jugoslovani, je tako ustkonjeno.

Sporazum z Italijo

Pretekli teden je prišel v Jugoslavijo italijanski zunanji minister Ciano (Cano), da podpisuje politični in gospodarski dogovor z našo državo. Sporazum obsega sledeče važne točke:

Cl. 1. Visoki pogodbeni stranki se obvezujeta, da bosta spoštovali svoje meje na kopnem kakor tudi pomorske meje obeh držav, tako na Jadranu in v slučaju, da bi bila ena od njih predmet neizzvanega napada od strani ene ali več sil, se druga obveže, da se bo vzdrla vsakega podviga, ki bi mogla koristiti napadalcu.

Cl. 2. V primeru mednarodnih zapletljivih jev se bosta visoki pogodbeni vladi sporazumeli, če so njune skupne koristi ogrožene ali pa bi mogle biti ogrožene in se obvezujeta, da se bosta dogovorili o ukrepih, ki jih bosta storili v obrambo njihovih koristi.

Cl. 3. Visoki pogodbeni stranki ponovno potrjujejo svojo voljo, da v svojih medsebojnih odnosih ne bosta segali po vojni kot sredstvo svoje narodne politike n da bosta vse nesporazume in spore, ki bi mogli nastati med njima, reševali z mirnimi sredstvi.

Cl. 4. Visoki pogodbeni stranki se obvezujeta, da ne bosta trpeli na svojih področjih niti podpirali na katerikoli način kakršnokoli delovanje, ki bi bilo naperjeno proti nedotakljivosti sedanjih mej, ali obstoječemu redu druge pogodbene stranke, ali pa, ki bi bilo takšne prirode, da bi škodovalo prijateljskim odnosom med obema državama.

Cl. 5. V cilju, da zboljšata trgovinske odnose in da jih spravita na novo podlago in v sklad s prijateljskimi odnosi med obema državama, sta se visoki pogodbeni stranki sporazumeli, da okrepiata in razširita dosedanjo trgovinsko izmenjavo kakor tudi, da proučita pogoje za nadaljnjo gospodarsko sodelovanje. V ta namen bo v najkrajšem času sklenjen poseben trgovinski sporazum.

Cl. 6. Visoki pogodbeni stranki sta soglasni, da se nič v tem sporazumu ne bo smatralo kot nasprotujoče obstoječim mednarodnim obveznostim teh držav, obveznostim, ki so v ostalem tudi javne.

Cl. 7. Ta sporazum bo trajal za dobo petih let. Če ga ena ali druga stranka ne bo odpovedala šest mesecev pred iztekom roka, se sporazum avtomatično podaljšuje iz leta v leto.

Cl. 8. Sporazum se bo končnojavno potrdil ter bo postal veljaven na dan izmenjave doličenih listin. Izmenjava se bo izvršila v Beogradu, kakor hitro bo to mogoče.

Italijanski zunanji minister Ciano je bil

povsod slovesno in prisrčno sprejet. Dospel je v Beograd preko Rakeka in Ljubljane, vrnil pa se je po dvodnevnem bivanju v prestolnici v svojo domovino z letalom.

Sporazum je velike važnosti za naše brate pod Italijo, ki bodo — vsaj upamo to — tako v političnem kakor tudi v gospodarskem in narodnostnem oziru nekoliko lažje dihali. Kot prvo dobro znamenje je izpust iz konfinacije vseh Slovencev in Hrvatov. Jugoslavija dobi glede izvoza lesa, živine itd. iste ugodnosti kot druge države, ki so že davno z Italijo v prijateljskih stikih. Gotovo pa je tudi to, da bo sporazum, čeprav ne naravnost, vendar v zelo veliki meri vplival, da bo hrvaško vprašanje rešeno prej kakor si je predstavljal še pred kratkim marsikateri dobrogled.

Ko izražamo svoje veselje radi zblizanja med obema sosednjima državama, ponavljaj-

mo iz pozdravnega govora našega bana dr. Natlačena na Rakeku tudi iskreno željo, da bi bilo italijansko-jugoslovansko zblizanje prisrčno in trajno.

Strašna smučarska nesreča

Podružnica Slov. planinskega društva v Trziču je razpisala za velikonočni ponedeljek tekmo v smuku. Tekma naj bi se pričela ob 2 popoldne na Skarjevih pečeh pod severnim pobočjem Storžiča. K tekmi so se prijavili le Tržičani, večinoma delavci predilnice Glanzmann & Gassner, nekateri pa tudi iz tovarne Peko. Ko so se tekmovalci okrog polne začeli spenjati proti tekmovalni izhodni točki, se je nenadoma utrgal velik plaz, ki je zajel vseh 28 prijavljencev. Maloštevilni gledalci, ki so želeli prisostvovati prireditvi kljub sneženemu meteu in ki so bili ob robu plazu, so takoj priskočili na pomoč in se jim je posrečilo rešiti 20 tekmovalcev, dočim je bila pri ostalih osmih, ki so bili sredi plazu, vsaka pomoč zaman.

Prvi so zvedeli o nesreči prebivalci bližnje vasi Lom, odkoder sta odhitela v Tržič

dva fanta, da sporočita žalostno novice. Kmalu po 2 popoldne so odšli iz Trziča roševalci. Na kraju nesreče so že našli prebivalce iz Loma, ki so nad vse pridno odkopavali plaz. Do večera so izkopali dva mrtva. Tudi pogrešanih sedem je najbrž našlo v sneženem plazu smrt. Smrtno ponesrečili so se sledeči: risar pri tvrdki »Pekoc Miha Ovsenek, predilniški delavec Rudolf Plajbes, 30 letni poročni delavec predilnice Glanzmann Vinko Sarabon, 28 letni delavec pri tvrdki »Pekoc Slavko Kostanjevec, predilniški delavec Vilko Plajbes, brat že izkopanega, predilniški delavec Jože Mladič, kovaški pomočnik Kristijan Cognar in dijak meščanske šole Bertl Ahačič.

Ves Tržič je objela nepopisna žalost in ljudje prirediteljem po pravici šlejejo v zlo, da so zasnovali tekmo v času največje nevarnosti plazov.

Slike mladih žrtev smučarske nesreče pod Storžičem

Ahačič Adalbert

Kostanjevec Ladislav

Lombar Vinko

Mladič Jota

Ovsenek Miro

Plajbes Rudolf

Plajbes Viljem

Stegnar Kristijan

Sarabon Vinko

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Za župnika v St. Jerneju je imenovan g. Jožef Anžič, župnik in dekan v Škocijanu pri Mokronogu.

d Za škofijskega duhovnega svetnika je imenovan g. Jakob Strekelj, župnik v Blagovici.

d Za novega zagrebškega župana je imenovan dr. Pejičič, član Državnega sveta.

d Minister dr. Kožul se je mudil te dni v Mariboru. Razgovarjal se je tudi s podžupanom Zebotom. G. minister je obljubil, da bo dal za cesto državna meja—Maribor—Slov. Bistrica—Ljubljana potrebne kredite na razpolago.

d Potoval je po daljnji tujini. Barski nadškof in primas srbski dr. Dobrecič se je nedavno vrnil na Sušak. Nadškof je dalje časa potoval po Kitajski, Japonski in Ameriki.

d 70 letnico rojstva je obhajal te dni skladatelj in kapelnik vojaške godbe v pokojni dr. Josip Čerin.

DOMAČE NOVICE

d Izprememba v finančnem zakonu, za katero je Prosvetna zveza v Ljubljani prosila že dve leti, je končno uspeła. Izpremenjena je pripomba 4. točka 4. k § 99a takole: Za cerkvene koncerte, javne vežbe sokolskih društev, koncerte in umetniške prireditve domačih pevskih zborov, kakor tudi gledališke predstave, prosvetni večeri, predavanja in koncerti domačih prosvetnih društev so pod pogojem, da se vse te prireditve vrše brez plesa, takse proste. Ta uredba bo gotovo dobrodošla vsem društvom, ker ne bo treba rabiti za društvene prireditve državnih vstopnic, za katere so morali doslej plačevati 20 odstotkov. Ta uredba stopi v veljavo 1. aprila.

d Uresničila se je stara kmetijska trditve: »Zelen Božič, bela Velika noč«. Z gora in iz dolin prihajajo poročila o velikih snežnih zametih. Na Notranjskem je burja naneseła toliko snega, da je promet po cestah kar onemogočen. Sneg je prekinil nekatere telefonske zveze in tudi električna luč je ugasnila po nekaterih krajih. Lastniki sadovnjakov so v skrbeh za svoje dreve. Če nastopi jasno vreme, bo nastopila ponoči poledica. Če pripiha južni veter pa nas lahko zadene povodenj. Torej nevarnost še ni minila.

d Stanje žrnstkih posevkov na Balkanu je srednje dobro, dočim kaže v Avstriji in Madžarski bolj slabo. Cene pšenici pa so še vedno čvrste, ker Nemčija, Italija in Španija nakupujejo zelo mnogo. Zato so se tudi zaloge žrnstkih v evropskih izvoznih pristaniščih zmanjšale. Naša država je zaključila z Nemčijo, Francijo, Belgijo, Italijo in Avstrijo nekaj kupčij in bo v kratkem izvozila v te države okrog 300.000 ton pšenice.

d V občinski pisarno so ušli neznani rokomavhi v Velki pri Mariboru. Odnesli so 2409 Din gotovine in nekaj banovinskih kočkov.

d Okrajno glavarstvo v Prevaljah se je preselilo 31. marca 1937 v Dravograd. V Prevaljah je prenehalo poslovanje dne 31. marca, a 1. aprila 1937 je pričelo poslovati okrajno glavarstvo v Dravogradu.

d Z ukradenim vinom so se gostili. V klet mariborskega trgovca Tkalcu, ki ima vinograd za Kalvarijo, so vdrli drzni vlomilci ter odnesli 60 litrov slivovke, napolnili so sodček z 200 litri vina, najmanj toliko vina pa so spustili po tleh ter nato zvalili sodček po strmem bregu navzdol. Spodaj so v neki napol dovršeni zgradbi priredili ponoči pravcato popivanje z ul radenim vinom ter sodček docela izpraznili.

d Hude posledice zakonskega prepira. V Lokavcu na severni meji je streljal na svojo ženo posestnik Josip Kurbas iz Lokavca ter jo z dvema streloma iz lovske puške smrtno pogodil. Vzrok teh dveh usodnih strelav sega že leta nazaj. Posestnika Suzana in Josip Kurbas sta sicer precej premožna, vendar nista živela v srečnem zakonu. Kakor je žena nekaj dni pred svojo nesrečno smrtjo zaupala nekaterim sosedom, je bil njen mož zelo nasilen ter je morala mnogo pretrpeti. Zadnje čase so medsebojni spori med zakoncem postajali vedno ostrejši. Vložila je pri sodišču v St. Lenartu ločitveno tožbo. Mož se sicer ločitvi od žene ni protivil, pač pa se ni zadovoljil z razdelitvijo posestva. Večji del premoženja mu je prinesla žena v zakon kot doto in to je sedaj tudi zahtevala za sebe. Zaradi te delitve so postajali prepiri med zakoncem še ostrejši. V prepiru je naenkrat mož snel puško ter oddal proti ženi dva strela. Žena je med prevozom v mariborsko bolnišnico umrla, moža pa so zaprli.

d Smrtna žrtev roparskega napada. Pretekli teden je v Dobu pri Domžalah umrla Frančiška Sotlarjeva, ki je par dni prej postala v svojem stanovanju žrtev roparskega napada. Pokojnica se je borila tri dni s smrtjo. Pri pregledu trupla sta zdravnika ugotovila, da je pokojnica dobila na glavi štiri hude rane, od katerih je bila najhujša na zadnji strani lobanje, ostale pa so bile manjše, vendar je bila rana nad desnim očesom tudi smrtna. Zdravnika sta se začudila, kako je mogla ženska a takimi ranami sploh še nekaj dni živeti. Lobanja je močno podplutena s krvjo in lasje so segali skozi rane že v možgane. Po mnenju zdravnikov je bil napadalec obo-rožen z zaostrenim orodjem, po vsej verjetnosti s hribo-lazkim cepinom ali gasilsko sekirico, zakaj globina ran kaže tudi na velik zamah. Orožništvo za zločincem vsestransko išče, toda zaenkrat še brez uspeha.

d Tudi pokopališče ni varno pred tatovi. Na pokopališču v Kamniku je bil ukraden velik bakren križ. Tat ga bo verjetno skušal prelititi in prodati kovino. Komur bi bilo kaj znanega, naj sporoči orožniški postaji v Kamniku.

d Velika noč 28. marca kakor letos, se je zadnjikrat obhajala l. 1880, torej pred 57 leti, prihodnjic pa bo še čez 11 let torej l. 1948, potem pa celo to stoletje ne več.

d Še 25 aerodromov dobimo. Vodstvo »Aerokluba« je sklenilo, da bo v prihodnjih petih letih v naši državi zgradilo po raznih krajih 25 aerodromov (postajališč za aeroplane), dalje se ho ta čas poskrbelo, da se bo izučilo nekaj stotin novih pilotov in postavilo tudi mnogo hangarjev (shramb za aeroplane). Ustanovili bodo tudi deset turističnih in deset trenažnih eskadril, katerih vsaka bo imela

po pet letal. Pri teh novih načrtih pa bodo v prvi vrsti upoštevali naše turistične kraje, zlasti Dalmacijo, kjer je za uspešen razvoj tujskega prometa pramalo železniških zvez.

d Nekoliko živahnije vrše v zadnjem času predela za progo Crnomelj—Vrbovsko. Več je število inženjerjev meri novo progo, ki je proračunana na 125.6 milijona dinarjev.

d Letošnji ljutomerski vsinski sejem se je dobro obnesel. Razstavljenih je bilo 144 vin. Na sejem je prišlo mnogo tujih kupcev, n. pr. iz Gradca in Dunaja, ki so tudi sklenili več kupčij.

d Tudi za reševalna dela v vodi se hočejo izvežbati. Za novo poslovno dobo so si postavili mariborski gasilci na svojem občnem zboru koristen načrt, katerega bodo s svojo priznano žilavostjo gotovo izpeljali. Nabaviti si nameravajo nov orodni avtomobil, za katerega so predvideli v proračunu znesek 180 tisoč dinarjev. Vozilo bo opremljeno z najmodernejšimi rešilnimi in dvigalnimi napravami. Organizirati nameravajo tudi reševalno službo na Dravi. Člani čete in rešilnega oddelka se bodo izvežbali v posebnem tečaju za reševalna dela v vodi, društvo pa bo nabavilo tudi nov motorni rešilni čoln, ki bo na Dravi vedno pripravljen.

HRAJILNICA DRAVSKE BANOVINE CELJE — LJUBLJANA — MARIBOR

OBRETNINA MERA ZA VLOGE ZNASA

DO 5%

ZA VLOGE IN OBRETI JAMCI DRAVSKA
BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOŽEN-
JEM IN VSO SVOJO DAVCNO MOČJO

d Knjižgovoški tečaj je priredilo obrtniško društvo v Radovljici. Vodil ga je direktor trgovske šole v Ljubljani Josip Gogala. Tečaj, ki je trajal nad dva meseca, je obiskovalo 22 obrtnikov in obrtnic. Ob slovesnem zaključku, pri katerem so bili tudi okrajni načelnik dr. Vrečar ter župan Fran Resman, je g. dekan Jakob Fatur vspodbujal tečajnike k poštenemu in pravdnostnemu poslovanju.

d V Pragerskem so orožniki prijeli večkratnega požigalca Jožefa Korena. Kakor je sam izjavil, je Koren v Vrhlogi zažgal svoje-mo lastnemu svaku Jožefu Zunkoviču, posestnici Celofigi, Lahu Stefanu, dalje posestniku Francu Pernatu v Morju pri Framu, potem za go posestniku Karlu Marincu v Bukovcu, hišo posestniku Ivanu Oniču v Pretrežu, skindišče gospodarski zadrugi v Slov. Bistrici, hišo Ivanu Detičku v Razgorju in Angeli Pader v Zabljeku, gospodarsko poslopje Ferminsku Vincencu v Leskovcu, posestnici Marijeti Ozimič v Slov. Bistrici in Francu Karenu v Kočni. Stražad! Tak človek ne zasluži, da še živi!

d Zemlja se je podražila za približno 10.000 Din za jutro v Sremlu. Vzrok: dobra letina in dobre cene za kmetijske proizvode.

d Bratci, drug drugega vredni. Prijatelji komunistov — frimasoni in liberalci — ne poročajo v svojih listih niti besedice o zverstvih, ki jih izvršujejo komunisti nad kristjani, zlasti nad duhovniki, redovniki in redov-

nicami. Tudi med našim slovenskim narodom so časniki, ki niti z besedico ne omenjajo zlo- dejstev, ki jih povzročujejo komunisti v Špa- niji. Kdor molči, pritrjuje: tako slove star pre- govor. Ta molk je pri liberalnih listih vseh barv tem bolj značilen, ker framaosonski, li- beralni in socialistični časniki kar hlatajo po razburljivih dogodkih, po opisu požigov, ropov in umoritev. Če pa se požigajo cerkve in samostani, če se morijo duhovniki in re- dovniki, svobodomiselnih časniki o tem ne trhejo niti besede. To je vzajemnost frama- sonstva, liberalizma in komunizma. Bratci, drug drugega vredni!

d Dve tatvini. V šolo pri Sv. Barbari so vlomili neki uzmoviči ter odnesli upravitelju obleke in perila za 3000 Din. — V isti noči so vdrli tudi v delavnico krojača Lojzeta Kranj- ca ter mu odnesli sedem bal sukna. Okno so iztrgali z drogom. Zaenkrat ni za vlomilcem sobenih sledov.

d Ljubljanski gostilničarji so zborovali te dni v hotelu »Metropol«. Združenje ima 333 članov s 381 gostilničarskimi in podobnimi podjetji. Društveno premoženje znaša 2 mili- jona 92.000 Din. V novi odbor je bil so- glasno izvoljen kot predsednik Mako Dolničar z večino glasov pa Franc Kramar z Viča, ostala uprava pa zopet soglasno. Občni zbor je obravnaval še druge stanovske zadeve.

d Zverina v cerkvi. Zivega šakala (volku podobno zver) so zasačili na Korčuli v cerkvi. Edino na tem otoku živi ta zver, kamor so jo v 14. stoletju neznani ljudje pripeljali. V pristanišču Stročici sta dva psa zasledila vot- lino in v njej šakala. Začela sta ga preganjati in poditi v vas. Šakal se je v stiski zatekel v cerkev tamkajšnjega samostana. Oba psa pa sta se postavila na stražo, eden pri prvih, drugi pri drugih vratih. Psa sta tulila in la- jala, da so prihiteli ljudje in prijeli šakala, ki se je skrival pod prižnico.

d Nad 220 tisoč dinarjev škode so po- vzročili volkovi na živini zadnja leta samo kmetov v okolici Gostivarja.

d Za pogondovanje dobi banka uprava v Ljubljani 200.000 din državne podpore.

d Zla dejanja blagajnika beogradske elek- trične centrale. Preiskava o ponverbah bla- gajnika beogradske električne centrale Zivka Popadića spravlja na dan vedno več mate- riala in odkriva polagoma tudi skrivališča na- krađenega denarja. Sprva je Popadić trdil, da je ves poneverjeni denar zapravil, podaril ali pa posodil svojim znancem in prijateljem, ali pa posodil svojim znancem in prijateljem, ali pa policijski organi so prebrskali njegovo stanovanje in našli mnogo nakaznic in pri- stanovic, s katerimi je Popadić pošiljal denar.

Za vsakega pogrebca 250 Din

Zgodilo se je nedavno v Londonu. Poko- pavalni so nekega tovarniškega delavca. Poko- jnik ni bil dosti znan, ker tudi ni preveč maral za družbo. Le sem pa tja je šel kdaj na neko londonsko kegljišče, kjer je zase do- bil dosti zabave in razvedrila. Ker je bil tako neznan in neznan človek, se londonsko meščanstvo kar ni moglo načuditi, zakaj gre za njegovim pogrebom toliko ljudi. Bilo jih je nad dva tisoč. Ljudje so kar po dvakrat in še večkrat spraševali, kdo je umrl. Pa se je zdelo, kakor da še niso zadovoljni z odgovo- rom... Zdelo se je to ljudem prava uganka. Ta uganka pa je bila pravilno rešena šele tedaj, ko se je zvedelo za pokojnikovo oporo-

Našli so pa tudi nekaj vložnih knjižic. Pri nekem trgovcu so našli spravljeneh sto tisoč dinarjev, sestra njegove žene je izročila iz strahu pred aretacijo 60.000 din in vložno knjižico za 25.000 din. Skupno so zbrali vse- eno nekaj nad 800.000 din, ki jih je Popadić spravil na varno. Preiskava pa utegne od- kriti še kako skrivališče denarja.

d Močan vihar je dirjal pretekli teden po Vojvodini, a najbolj okrog Novega Sada. V vasi Torži se je zaradi silnega vetra podrla delavnica konoplje, ki je bila dolga 30 metrov in 20 metrov široka. Zidovi so se zgrnili nad delavce, ki jih je bilo v delavnici 24. Prvega so nato potegnili izpod ruševin starega de- lavca, ki je pa že po kratkem času izdihnil. Potem so izvlekli tudi ostale delavce, od katerih sta še dva težko ranjena, osem lažje, vsi ostali pa nič.

d Prah iz afriške puščave Sahare je pa- dal ono soboto po nekaterih krajih Slovenije in napravil ljudem na oblekah rumene ma- deže. Tak prah dvignejo viharji v zrak in ga odnese tisoče kilometrov daleč, koder pada med dežjem ali snegom na zemljo.

ko. Pokojnik je zapustil okoli 275.000 dinar- jev denarja. V oporoki pa je določil, da se mora od tega njegovega prihranjenega de- narja izplačati vsakomur, kdor se udeleži njegovega pogreba, po en funt, t. j. okoli 250 dinarjev. Ta pokojnikova želja pa ni bila izražena samo v oporoki, pač pa jo je razo- del še prej svojim prijateljem. Ko so ti sedaj zvedeli, da je omenjeni tovarniški delavec umrl, so se nekateri kar s celo svojo družino zbrali ob pokojnikovi krsti in žli za pogrebom prav do groba. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, če niso morda prišli po ta denar tudi drugi, ki niso niti šli za pogrebom. Saj ob krsti menda nihče ni popisoval pogrebcev!

d Ne čitajo, ker so že dovolj učeni. Za- nimivo sliko naprednega izobraženstva je po- kazal občni zbor jugoslovanske napredne omladine v Starem Bečeju. Knjižničar je nam- reč povedal, da vse leto ni izposodil niti ene knjige svojim članom, ker je pač nihče zahteval ni. Ta ugotovitev je izzvala sveda ve- liko pozornost, ker so člani tega »naprednega društva« samo žolani ljudje.

d Velike tovarne naj ustanove strokovne šole. Tekstilno šolo hočejo namestiti Hrvatje v Dugi Resi, kjer je središče hrvatske bla- govne industrije. Tamkajšnje tovarne so med največjimi v državi, vendar strokovne šole, ki bi vzgajala domače ljudi za mojstre, nimajo. Pač pa sta v Jugoslaviji dve taki šoli, nam- reč v Kranju in v Leskovcu v Srbiji. Ze iz razloga, da bi domači ljudje zavzeli vsa tista mesta, na katerih se v tekstilnih tovarnah tuji ker drenjajo, je zahteva po tovarniški strokovni šoli — zdrava.

d Ušla je grozni smrti. V Novem selu pri Čakovcu se je odigrala velika rodbinska žalo- igra. Brezposelnj delavec Aleksander Novak se je odločil končati življenje sebi in svoji ženi. Dobro leto je bil poročen, vendar je mo- rala ta čas njegova žena pretrpeti le samo najhujše. Pred dvema dnevoma je napisal oprostilna pisma, v katerih je napisal, da bo ubil ženo in nato še sebe. Nato je poklical ženo Kato in ji vsa pisma prebral. Povedal ji je, da jo bo ubil in ji ukazal, da se je mo- rala vtiči v posteljo. Za trenutek pa je Novak stopil ven, kar pa je izrabila Kato in skozi okno skočila ter zbežala k sosedom in se skrila v seno. Moč je nato s kolesom iskal ženo, vendar je ni našel. Nato je šel in se obesil. Ko so zjutraj našli njegova pisma, so iskali ženo. Našli so jo pa zdravo pri njenih starših.

d Zagreb dobi krematorij (poč za sežiga- nje mrličev), če bo zagrebška mestna občina ugodno rešila prošnjo društva »Plamen« in mu v ta namen brezplačno prepustila potre-

ni svet. Krematorij bi bil prvi v državi. V Beogradu se je zamisel krematorija na pristisk pravoslavnih cerkvenih krogov ponestrčila.

d Občinske tehtnice so javne naprave in se ne smejo obdavčiti. Tako je odločilo finančno ministrstvo.

d Več kot 1000 gostiln ima Zagreb. Na vsakih 250 prebivalcev že pride ena pivnica.

d Zaradi ene same tobačne škatljice so se stekli kmetje v Miškovcu pri Derventi.

Pri kmetu Jevtiču je bila krstna slava. Zbralo se je mnogo njegovih prijateljev. Naenkrat pa je kmet Tepič ugotovil, da nima več tobačne škatljice. Dejal je gostom, da mu je nekdo ukradel in da ne bo nihče šel živ ven iz hiše, dokler se škatljica ne najde. Ker je Tepič postajal nasilen, ga je gostitelj pozval naj se odstrani iz hiše. Tepič je šel in se skrival za neko ogrado blizu hiše. Ko so se gostje začeli razhajati, pa je skočil Tepič iz zasede na kmeta Stjepana in ga z nožem dvakrat zabodel, da je padel mrtev. Ostali so pograbili za kolce in skočili nad napadalca. Vendar jim je pobegnil. Sodišče ga je zaradi tega obsodilo na 16 let težke ječe in trajno izgubo častnih državljskih pravic.

d Novomeška Vincencijeva konferenca. — Ono nedeljo so prijatelji ubogih zborovali v Novem mestu. Iz poročil je razvidno, da je bilo v preteklem letu stalno podpiranih 31 ubogih in sicer 17 družin in 14 samskih oseb. Poleg tega je bilo od konference obdarovanih ob priliki prvega sv. obhajila 32 otrok z obleko in obutvijo, za Miklavža pa zopet 53 otrok z enakimi predmeti. Za veliko noč in božič so stalni obdarovanci prejeli dvojno podporo. — Konferenca je imela v preteklem letu 19.937.50 din izdatkov (8000 din več kot v letu 1935), dočim so bili prejemki mnogo manjši. Da je konferenca mogla tako dobro delovati, gre v prvi vrsti zahvala konferencnemu ženskemu dobrotelnemu odsedu, ki z vso vnemo in ob vsaki priliki nabira po mestu darove in prispevke. V drugi vrsti pa seveda dobrim Novomeščanom, ki s tako globokim razumevanjem podpirajo po svojih mo-

žeh delovanje konference in ne nazadnje gibanja, ki je delo konference vedno izdatno podprl.

d Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode zaužiti na tekle, z lahkoto doseči izpraznjenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. št. 80474/33.

d Cerkev so izropali. V noči od sobote na nedeljo od 20. na 21. marca so do sedaj neznanu vlomilci prijazno cerkvice pod Rožnikom v Kcsezah izropali. Vlomilci so vdrli skozi okno, zvali varovalno mrežo in razbili okno, nakar so imeli prost vstop v cerkev. Medeninasta vratca tabernaklja so s silo odprli. V tabernaklju so našli povsem novo manštranco, ki je bila pripravljena za cerkveno opravilo drugega dne. Odnegli so monštranco in ciborij s svetimi hostijami, kar kaže ta zločin v še hujši luči. V zakrstiji so nato razbili omaro in ukradli kelih, v cerkvi pa so razbili vse nabiralnike in enega celo odnesli. Drugega dne je cerkvenik z grozo opazil ta strašni zločin. Policija je uvedla preiskavo, toda do sedaj še brez uspeha. Cerkveni roparji bi kmalu padli v roke šentviških orožnikov. Na bližnjem potoku se je razvil ogorčen boj med orožnikom in roparskim beguncem ter je orožnik padel pri tem v potok, zločinec pa je odnesel pete. Orožnik je streljal za zločincem, vendar pa ga v temi ni zadel. Škoda, ki jo trpi cerkev, znaša okoli 8000 din.

d Še en cerkveni rop. Samotna gorska cerkva Sv. Ahacija, — župnija Gozd pri Kamniku, je bila te dni žrtev podlega cerkvenega tatu. Odnegli so iz oltarja šest bronastih starinskih, krasno izdelanih svečnikov, ter istočasno a nestil šest drugih večnikov, ki pa še zdaleka ne nadomeščajo vrednost ukradenih. Pozorni kamniški orožniki so se odpravili v Ljubljano in so res našli pri nekem starinarju ukradene svečnike, katere so zaplenili in odnesli s seboj.

Najstarejši izmed 12 starčkov, ki so se udeležili obreda umivanja nog v Ljubljani, je bil letos 97 letni Janez Marolt iz Kostanjevice.

(Foto Pavlovič, Ljubljana.)

d So ga privedli nazaj, kamor spada. —

Dne 13. marca je pobegnil iz ljubljanskih zaporov Karel Cermelj, italijanski državljani, človek nestalne bivališča, ki je bil obsojen na večmesečno zaporno kazen. Klátil se je po ljubljanski okolici. Posrečilo se mu je, da je deloma izmenjal jetniško obleko in je okrog prosjačil. Orožniki v Vevčah, ki imajo te dni prav mnogo posla s poizvedbami o neznanih požigalcih, so ga prijeli in v nedeljo pripeljali nazaj v sodne zapore. Pri njem so našli 75 dinarjev gotovine.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas postreže najbolje.

d Pri zaprtju, motenjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

IZ DOMACE POLITIKE

d Senat je po daljši razpravi sprejel državni proračun z veliko večino glasov in sicer 48 : 25. Od Slovencev so za proračun glasovali senatorji dr. Gregorin, Ivan Hribar, dr. Korošec, dr. Ploj in Smodej, proti pa so glasovali dr. Kramer, dr. Marušič in pa Ivan Pucelj.

d Starostno zavarovanje delavcev. Minister za socialno politiko Cvetkovič je izjavil novinarjem, da je izdal uredbo, s katero se s 1. septembrom uvede starostno zavarovanje delavcev. Po tej uredbi bodo dobili onemogli delavci po 200 tednih (4 letih) plačevanja vsoto v višini ene tretjine njih dosedanega zasluzka, starostno rento pa delavci po 15 letih vplačevanja, ki so dosegli starost 70 let. Vdove in sirote do 16 leta dobe poleg pogrebnine po eno četrtno moževih starostnih dohodkov.

d Časopis »Pohod«, v katerem smo videli včasih že sliko nekega katoliškega župnika, priobčuje sledečo protiversko norčijo: »Ma-

Na senu sta jahala k poroki hčerka cirkuškega lastnika v Londonu, ki so je poročila z očetovim uslužbencem. »Pirbeac« je bilo seveda dovolj in če smemo verjeti sliki, je bilo med radevednejši več moških kot žensk. Da bi novoporočenca le ne prišla s slona — na psa!

rijina družba in Frankova borba.« v »Bogoljubu« je bilo javljeno, da je tudi Frankova hči stopila v Marijino družbo. (Franko je poveljnik čet, ki se bore v Španiji proti komunistom). Od tega se pričakuje posebnega blagoslova iz nebes za Frankove čete. Ta teden pa je ta blagoslov nenadno izostal. Hudomušni jeziki pripominjajo, da zaradi tega, ker ni sta Mussolini in Hitler vsakega svojega vojaka vpisala v Marijino družbo. Sele ko bo ta reorganizacija izvedena, pojdemo naprej — na Madrid.

d Smrt dveh naših poslanikov. V Londonu je nepričakovano umrl tamkajšnji jugoslovanski poslanik dr. Slavko Grujić, na Dunaju pa je na naglo preminul tamošnji jugoslovanski poslanik Djordje Nastasijević.

d Od federalista do političnega realista. Te dni je umrl v Zagrebu dr. Gjuro Surmin. Pokojnik je bil v mladih letih pristaša federalizma in kot univerzitetni profesor tudi javno deloval v tem smislu s tedanjim hrvatsko akademsko mladiño. Zaradi tega je bil takrat tudi preganjan in upokojen. V Jugoslaviji je stopil na pot političnega realizma (računal je z danimi razmerami). Bil je dvakrat minister, nazadnje trgovinski minister v Pašić-Pribičevićevi vladi l. 1924. Cetudi Hrvat, je bil pokojnik zvest podpornik vseh znanih avtoritarnih režimov. Zadnja leta je živel, ne da bi se udeleževal politično.

d Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« greske vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijazni porabi.

Ogl. rog. 8. br. 2074/25.

NESREČE

d Gorelo je v Farkaševcih pri Mariboru. Prizadeti so posestniki: Stefan Toplak, Franc Horvat, Ana Raj in Marija Denša. — V Brezuli pri Račah pa sta pogorela posestnika Paudan Alojz in Habjančič Karol.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje samostana v Grobljah.

d Na nepojasnjen način je ponoči nastal ogenj v vasi Pilatovci, občine Radatoviči, okraj Črnomelj. Plameni so kmalu zajeli skoro vso vas in do jutra je v ogenj upepelil 19 poslopij. Večina pogorelcev je zavarovanih.

d 60.000 Din škode je povzročil požar, ki je nastal na gospodarskem poslopiju posestnika in trgovca Sigmunda Frima v Šalovskem marofu pri Mariboru.

d Velikonočno streljanje je zopet zahtevalo žrtve. Kljub slabemu in mrzlemu vremenu se je vršilo tudi letos običajno velikonočno streljanje, ki je seveda zopet terjalo svoje žrtve. V Slivnici se je razletel možnar pri nabijanju 39 letnemu poljskemu delavcu

„Kapitalistična“ Cerkev

Dne 16. novembra 1936 je umrl kardinal Maurin. Sovražnik Cerkve so rovarili proti njemu, da je v zvezi z denarnimi mogočnjaki. Sodili so po svojih voditeljih, ki običajno kaj hitro obogate. Poudariti je treba, da je bil kardinal Maurin 50 let duhovnik, 25 let nadškof v Lyonu ter 30 let prvi škof Francije, vendar ob svoji smrti ni imel več kot 1000 frankov.

V svoji oporoki piše: »Naj moji sorodniki ne bodo iznenadeni, ker ne bodo po moji smrti nič dobili. Duhovnik je za dušo, župnik za farane, škof pa za duhovnike, vernike in zavode svoje škofije. Kar sem imel, sem že sam razdelil.« Potem nadaljuje: »Moja sestra naj da 1000 frankov, če jih bo še našla v zapuščini, za sv. maše, ki naj jih darujejo za pokoj moje duše.«

Ivanu Zemljiču v roki. Razneslo mu je celo levo dlan ter ga poškodovalo tudi na desni strani obraza. — Pri Sv. Trojici v Slov. goricah je skušal 28 letni slikarski pomočnik Ludvik Ledenic izvrtati naboj iz dve leti nabitega možarja. Pri vrtnanju pa se je naboj vnel ter mu odneslo na levi roki dva prsta. — V Selnici se je nevarno ponesrečil 15 letni posestnikov sin Janez Urbas. Pri streljanju se mu je vnel pol kg smodnika. Zadobil je strahovite opekline po vsem obrazu ter po desni roki do ramena, tako da se mu je z obraza in roke popolnoma olupila koža. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAR DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCENKA« JE »SLOVENSKE DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NĚKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

d Ne vedo, kdo sta. V Zgornji Vižingi pri Mariboru je napravila Drava truplo utopljenca, ki ga je najbrž — po obleki sodeč — prinesla iz Avstrije. Utopljenec je 20 do 30 let star, 170 cm visok, plavalas, okroglega obraza, sivih oči in ima zdrave zobe, ušesa zelo majhna, nirko čelo, usta normalna. Oblečen je bil v rujavo-sive pumparice z belimi nogavicami in brez čevljev, v zelen pulover brez rokavov ter rumeno srnjico iz boljšega platna. Kdo je, se desodaj ni dalo ugotoviti. — V občini Križovljani v Medjimurju je napravila Drava kar dva utopljenca, moškega in ženske. Žena je stara kakih 35 let, visoka 155 cm, oblečena v črno tanko obleko z velikimi rdečimi rožami, ima zdrave zobe in dolge črne lasse. — Moški je izredno majhne postave — 150 cm visok, okrog 60 let tar, oblečen v temno sukuje ter modrikasto obleko iz hlačevine. Obe trupli sta bili že napol

razpadli ter ni bilo mogoče ugotoviti pri nobenem kdo je.

d Vesele razpoložen je padel v potok in utonil prevzvitkar Jakob Kovačič od Sv. Benedikta pri Mariboru.

d S peči je padel 4 letni posestnikov sin Ivan Marolt iz Veliškega Gabra. Fant si je zlomil ključno kost in dobil tudi notranje poškodbe.

d Voz mu je zdrobil obe nogi. Ono jutro se je na Ižanski cesti v Ljubljani pripetila huda nesreča. Neki ižanski kmet je peljal težko naložen voz proti mestu, ko je pod voz nenkrat zašel 7 letni Ciril Gregorin, sin železniškega uradnika. Voz je šel s kolesi čez dečka in mu zdrobil obe nogi. Poklican je bil rešilni avto, ki je dečka prepeljal v bolnišnico, kjer bodo morali zdravniki dečku najbrž odrezati obe nogi.

d Trčenje dveh vlakov. Na postaji Sv. Klara, ki je najmodernejša v naši državi, je prišlo do hudega trčenja dveh vlakov. V tovrstni vlak številka 52, ki je bil na postaji, je z vso silo priletel osebni vlak št. 1712, ki je privozil iz Banja Luke proti Zagrebu. K sreči človeških žrtev ni bilo, pač pa je materialna škoda zelo velika.

d Razne nezgode. Z nožem je napadel nekdo tam nekje v Zg. Šiški kleparskega pomočnika Janeza Severja iz Viča in mu zadal močno rano v hrbet. — Pri padcu si je zlomil nogo Rihtarič Ivan, gostilničar iz Zirovnice. — Pri padcu s kozoica si je zlomil nogo 7 letni Otolani Ivan iz Podstranja. — Huda nesreča se je pripetila 27 letnemu posestnikovemu sinu Ivanu Sušniku, ki je delal v kamnolomu v domači vasi Kravje brdo pri Krašnji. V kamnolomu ga je zasulo ter mu je prod zdrobil obe nogi. — Pri delu na cirkularki je stroj zmečkal prste na desni roki 47 letnemu ključavničarskemu pomočniku Antonu Zitaiku iz Puštala pri Kranju.

NOVI GROBOVI

d Smrt strašna nima več moči... Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je umrl 65 letni notar Fran Stupica. — V Lukovici je preminul sodni upokojenec Josip Jakš. — V Vrbiču pri Djakovem je odšla v večnost soproga železniškega uradnika Marija Skrjanec. — V Zirovnici je umrla Dorica Školarič, učiteljka pripravnica v Tišini. — Pri Dev. Mar. v Polju so pokopali soprogo uradnika papirnice Vevče Hirschegger Rozalijo. — V Libercu na Češkoslovaškem je umrl podpolkovnik Etnia Ravaihar, brat ljubljanskega podžupana. V svoji oporoki je izrazil željo, naj mu zapojejo na grobu znano pesem »Slovenec sam...« — V samostanu šolskih sester v Mariboru je odšla k Gospodu po večno plačilo s. Olga roj. Ana Rendulič iz Oštarije pri Ogulinu. — V Št. Vidu nad Ljubljano so pokopali Marijo Globočnik roj. Buria. — V Postoini so djali

Sovjetski ministri po narodnosti

Da je svetovni židovski pokret v židovskih rokah, naj dokažejo tudi osebnosti v sovjetskih ministrstvih:

Komisar (tako boljševeki imenujejo svoje ministre) za zunanje zadeve: Valah Litvinov — žid; notranji komisar: Ježov — Rus; komisar za notranjo trgovino: Aron Rosenblat — žid; komisar za inozemsko trgovino: Izrael Weizer — žid; železniški komisar: La-

zar Kaganovič — žid; delavski komisar: Mores Kalmanovič — žid; komisar za industrijo: Ljubimov — žid; zdravstveni komisar: dr. Kaminski — Rus; komisar za državno nadzorstvo: Zaharija Bjelenski — žid; komisar za pošto in telegraf: Herš Jagoda: žid. V Rusiji je torej od desetih ministrov kar osem židov in samo dva Rusa

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Pretekli teden se ni pripetilo na španskih bojiščih nič posebnega. Tu pa tam so poskušali komunisti z manjšimi napadi na posamezne nacionalistične postojanke, vendar brez uspeha. Komunisti, ki so oni teden vrgli nacionaliste severno od Madrida precej nazaj, so se morali ustaviti, ko so zadeli ob močne oddelke Francove vojske. Položaji na severu na Guadalajari, kakor tudi na jugu na Harami so obojestransko tako utrjeni, da ne more brez večje ofenzive ne

ena ne druga stran pregnati nasprotnika. Kadar nastane suho, lepo vreme, bodo nacionalisti pač gotovo zopet poskušali svojo srečo pri Madridu. Rdeči general Miaja je sam te dni izjavil, naj španski komunisti zaradi zadnje zmage severno od Madrida nikar ne bodo preveliki do brogledi, zakaj večja nacionalistična zmaga pri Madridu ni nemogoča in bi bila lahko za špansko rdečo prestolnico usodepolna.

ITALIJA

s Proti Angležem. Mussolini je po svojem povratku iz afriške Libije imel z balkona palače Venezia v Rimu na zbrane fašiste, ki so proslavljali 18 letnico ustanovitve fašistične stranke, velik govor, v katerem je med drugim dejal: Moje potovanje v Libijo se je natančno po programu začelo in tudi po programu dovršilo. Nikakor ni res, da bi končal svoje potovanje predčasno, kakor klepetajo neki nepismeni miroljubci. Ti anglikanski pridigarji ne bodo spravili nas iz ravnovesja. Obleganje sankcionistov je Italijo pojeklenilo. Odkrito je treba povedati, da baš te kampanje miroljubcev proti Italiji spravljajo v nevarnost evropski mir. Nekateri govorijo, da italijanski narod hitro pozablja. Prav nič ni to res. 40 let smo čakali, da smo maščevali Aduo. Sedaj smo jo maščevali. Črne strajce zapomnite si: Geslo in opomin današnje proslave je: Ne pozabimo in pripravljajmo se! — V rimskih krogih se govori, da so se odnosi med Italijo in Anglijo poslabšali.

s To in ono. Ministrski predsednik Mussolini je nameraval v marcu uradno obiskati Trst. Vse velike priprave so bile že končane. Ker pa so se nekateri denarni krogi v Trstu izražali o novem italijanskem notranjem posojilu neprikladno, je g. Mussolini sklenil, da Trst kaznuje z odpovedjo svojega obiska. — Na eno leto je bil obsojen Frančišek Čermelj iz Ajdovčine, ker je zlorabljal in pretepal svojo ženo in svoja dva otroka. — Anton Klede, Anton Jukič in Anton Jug, znani pod imenom »trije Tončki«, vsi trije doma iz Solkana pri Gorici, so na gori Sv. Katarine prekopavali zemljo ter na nesrečo zadeli na staro granato, ki je ostala tam še iz časov svetovne vojne. Granata je s strahovitim pokom eksplodirala in vsi trije Tončki so obležali grozno razme-

v grob Marijo Čuk. — V Mariboru je nenadoma umrl bivši narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko. — V Podlipi pri Vrhniki je zapustila solzno dolino 40 letna Marija Troha. — V Ljubljani so umrli: strokovni učitelj v p. Ivan Bajželj, zvaniknik drž. žel. Alojzij Mahnič, Marija Vrhunc roj. Kozina, finančni uradnik v p. Anton Šramelj, višji revident drž. žel. v p. Rudolf Cik, trgovska sotrudnica Zinka Dežman, Fran Naglost, Ernestina Oman roj. Šhan, trgovce z usnjem Karl Pečenko, nadsprednik drž. žel. v p. Jožef Gospodarič, Terezija Rant roj. Pšenica in uršulinka mater Katarina Zavodnik. — Daj jim, Gospod, večni mir!

sarjeni v mlaki krvi. Sila poka je bila tako velika, da so drobci granate zadeli tudi skupino dalje proč stoječih treh delavcev, ki so bili tudi ranjeni. Ranjence so takoj prepeljali v bolnišnico. Jukič je že med prevozom izdihnil, Klede in Jug se borita s smrtjo, ostali trije pa bodo kmalu zopet dobri. — Na Gorah pri Idriji je imel na velikonočni ponedeljek novo mašo tamošnji domačin gospod Gnejzda Štefan. — Hiša in gospodarska poslopja so zgorela družini Katarine Češut v Mirni. — Zgorelo je gospodarsko poslopje Jožefa Previška v Prvačini. — V istem kraju je izbruhnil požar tudi v posloppu Ivana Bezeta.

AVSTRIJA

s Posredovalka med fašizmom in demokracijo? Vedno bolj je v avstrijski zunanji politiki čutili težnjo zblizanja z zapadnimi demokracijskimi državami Francijo in Anglijo ter Malo zvezo. Kancler stremi za tem, da bi Avstrija postala nekaka posredovalka med fašizmom Nemčije in Italije ter zvezo demokracijskih držav. Nedavno se je mudil v Budimpešti in sluti se, da je poučil Madžare o predstojeh avstrijskih korakov za zblizanje z državami Male zveze.

s To in ono iz Korotana. Umrli je Sojeva mati v Greb. Kloštru. — Prav v tem kraju je pogorela Gučmanova hiša. — V Bačah so spremlili k večnemu počitku 52 letno Lizo Trunk, pd. Mlinarčev. — V Krčanju pod Sinjo planino so pokopali Golejevo mater. — V Bistrici v Rožu je umrl nadučitelj v p. Emerik Arnold. — V Ledineh so pokopali 78 letno Jurjevčev mater iz Spodnjih Brovelj. — V Vrbskem jezeru je utonil 22 letni Janez Miklauc iz Zagrada pri Gospej sveti. — Na Dješkah je pogorelo gospodarsko poslopje pd. Ladinikovo. — V Duilah pri Tinjah je skočilo v Dravo 13 letno dekletce. Imel je ljubavno razmerje s 14 letnim šolarjem. Dekle so v zadnjem hipu rešili. — V Vabnji vesi pri Tinjah je pogorela hiša Janeza Oraša. — V prekopu Krke pri celovski elektrarni so našli utopljenega Rajmunda Vivnika iz Grabstajna.

NEMČIJA

s Oster nastop Vatikana za pravice Cerkve. Pred kratkim so prečitali v vseh katoliških cerkvah Nemčije okrožnico papeža, ki v njej protistira proti kršitvam konkordata, ki je bil sklenjen leta 1933 med nemško vlado in sv. stolico. V okrožnici poudarja papež, da je krivda le na nemški državi. Okrožnica zlasti

ostro obsoja narodnosocialistični nauk o plemenu, ki je protikrščanski. Okrožnica nadalje poudarja, da cerkev nikdar ne bo priznala šol, v katerih uče verouk posvetni učitelji. Ta verski pouk ni svoboden.

s Kje je krivda za kršitev konkordata. — Dne 21. marca so v nemških katoliških cerkvah prečitali papeževo poslanico, ki protestira proti kršitvam konkordata iz leta 1933. V Berlinu je poslanico prečital škof Preysing v stolni cerkvi sv. Hedvige. Poslanica se deli na tri dele. V prvem delu govori o mirno o konkordatu, drugi del govori o veri v Boga in v Kristusa in o pravicah roditeljev, ki jih imajo po krščanski morali, v tretjem delu pa o istih, ki so se vsled groženj ali zaradi obljub obrnili proti Kristusu. Sv. oče pravi, da je krivda za kršitev konkordata na strani države ne pa na strani cerkve. Država ne sme pošteno tolmčiti odredb te pogodbe. Sv. oče ne mara odgovoriti tega konkordata samo iz skrbi za duše, ki so mu poverjene, vendar pa bo branil pravice katoliške cerkve proti oblastnikom v Nemčiji. Nanj v tej smeri ne bo uplival prehodni uspeh ali neuspeh. Poslanica ostro obsoja plemensko načelo in zavrača hitlersko razlago o narodu krvi in zemlje. Vsi, ki govorijo tako, žalijo verski čut. Za kristjana je križ edino znamenje vsega tistega, kar se hoče danes vzeti roditeljem in otrokom, ki verujejo v Boga. Cerkev nikdar ne bo priznala šol, v katerih učitelji uče verskih resnic mladino. Ta verski pouk ni svoboden in se izvaja v protikrščanskem duhu. Poslanica se obrača nato na vse duhovnike, ki imajo pred seboj zelo težke dolžnosti. Poslanica se zaključuje z mislijo, da sv. oče moli za vse tiste, ki trpe zaradi svoje vere. Cerkev se bo znala v ječah in koncentracijskih taboriščih upreti telesnim mukam.

FRANCIJA

s Spopad med desničarji in levičarji. Ker je francoska socialna stranka, bivši ognjeni križarji polkovnika De la Rocquea, hotela prirediti v pariškem predmestju Clichy, znani trdnjavi komunistov, neko predstavo, so smatrali tamošnji komunisti to kot izzivanje ter je zato prišlo nedavno do hrupnih demonstracij proti križarjem. Prišlo je do spopada med policijo in demonstranti. Delavci so postavili barikade ter je prišlo do bojev, pri katerih je bilo 80 oseb ubitih, nad 50 hudo, več sto pa lahko ranjenih. Policija je na vse zadnje vendarle vpostavila red. Delavci so proglasili poldnevno stavko. Zrtve so ob ogromni udeležbi meščanov slovesno pokopali. V parlamentu so padali glede krvavega spopada očitki z obeh strani. Posebnih posledic pa ni bilo.

AMERIKA

s Kdo pripravlja nehoti pot svetovni revoluciji. Glavni tajnik pripravljalnega odbora za prvi svetovni protikomunistični kongres Nils Bahr je izjavil med drugim sledeče: V boju proti komunizmu, sovražniku sveta, je mogoče samo, da smo za ali proti. Kdor meni, da se da boj proti komunizmu dovršiti in končati s kakimi sporazumevanji, ne pozna svetovno-revolucijskega in zločinskega značaja komunizma. — Kdor se udaja kakim slepilom, sam nehoti pripravlja pot svetovni revoluciji. Ravnodušnost in slopota spričo te velike nevarnosti za kulturo in za mir sta zelo nevarni zadevi. Stališče složne nepri-

stranosti in nevtralnosti ter čakanje na zmagovito močnejšega je največji in najboljši zaveznik boljše propagande. Tega je treba najprej premagati, če hočemo da bo svet odzdravel za boj proti sovražniku, ki mu z vsemi sredstvi pripravlja konec. Naše delo bo pomagalo, da bodo narodi sveta, ki jih zdaj razdvaja prav zastrupljeno delo različnih propagand, spet našli pot, do prijateljstva. — To ni boj dveh miselnosti, marveč boj sveta proti razkranjanju, brezboštvo, nasilju in prevaru, boj proti državljski vojni in proti rdečemu imperializmu, boj za vero, red in pravico ter mir.

DROBNE NOVICE

Kako bodo panali demonstrante. Za nekrvavo razganjanje množice bodo pariško policijo opremili z brizgalnimi za barve, z bombami za solzni plin ter s strojnimi, ki bodo streljale celuloidne kroglice, podobne žogam za ping-pong. Te kroglice ne bodo nikdar povzročile smrti, marveč samo lahke poškodbe. Vrh tega bodo tudi zvišali število moštva od 12.000 na 20.000 mož.

Proti novi indijski ustavi, ki so jo dali Indiji Angleži, se je izrekel indijski narodni kongres.

200.000 ameriških delavcev v avtomobilski stroki je stopilo v stavko.

420.000 ton ladij je šlo na dno preteklo leto po vseh svetovnih morjih, 371 po številu.

Tri nove trdnjave je dovršila na svojih mejah Belgija.

Vse židovske in arabske komunistične agitatorje so zaprli v Palestini.

Ogromne količine lita sta začeli kupovati Anglija in Italija na ameriških tržiščih.

Zakon o zboljšanju plač državnim uradnikom sta izglasovali obe francoski zbornici.

Zakaj celibat za učiteljice

V svojem poročilu je prosvetni minister povedal te dni v narodni skupščini tudi tole:

Dotakniti se moram nove odredbe, ki se nahaja v finančnem zakonu za l. 1937—38 in ki določa, da morajo učiteljice ljudskih šol izstopiti iz državne službe, če se poročijo z možmi, ki niso učitelji. Ta uredba je na prvi pogled zelo stroga, toda ne predstavlja nič novega v naši šolski zakonodaji. Nahaja se že v zakonu o ljudskih šolah v kraljevini Srbiji do l. 1904. Nahaja se v zakonodaji, veljavni na Hrvaškem do l. 1914., a nahaja se tudi v zakonodaji, veljavni v Bosni in Hercegovini do leta 1921. To določbo smo torej samo obnovili. Obnovitev pa je bila potrebna v korist ljudske šole same, ker učiteljice, ki so poročene z neučiteljem, so velikanska ovira za pravilno nastavitve učiteljskega osebja. Ako namreč je njihov mož pripadnik svobodnega poklica, potem je silno težko take učiteljice predstavljati, postale so nepremične, čeravno mnogokrat obstojajo zelo močni razlogi, da se jih premesti iz tamošnje sredine. Ako je njihov mož državni ali samoupravni uradnik, potem zahteva vsaka moževa premestitev tudi premestitev njegove žene učiteljice, čeravno bi bila takšna premestitev te-

žavna, ali celo nemogoča iz razloga, da na novem službenem mestu njenega moža ni nobenega praznega mesta tudi za njegovo ženo učiteljico, odnosno, kar se tudi lahko dogaja, da se učiteljica v kraju, kamor je bil premeščen njen mož, po zakonskih predpisih sploh ne more prenesti (v banovinske prestolice pred 10 službenimi leti). V takih primerih se potem navadno operira z izmišljenimi bolezenskimi dopusti, ki trajajo leta in leta, medtem pa ostajajo otroci v njihovih razredih brez učiteljic. Število takšnih primerov ni majhno in od dneva do dneva narašča. To je škodljivo za šolo samo in za pravilno nastavljanje učiteljskega osebja, a tudi škodljivo za zakonsko skupnost, kadar mora učiteljica prebivati drugod, kot prebiva njen zakonski drug. Ne smemo pa pozabiti, da bo na mesto, ki je bilo izpraznjeno od učiteljice, ki si je s svojim zakonom tako rekoč zavarovala svoj obstoj, prišla lahko njena tovarišica, ki je morebiti že dolga leta čakala, čestokrat v največji bedi, na svojo nastavitve.

Revolucija med opicami

V londonskem živalskem vrtu vlada že par tednov veliko razburjenje. Mlad pavian je Marku, »kralju opic«, pred daljšim časom ukradel samico, in čeprav mu je Marko dal občutiti svojo jezo, je te dni spet ugrabil mlado opičjo gospodično iz njegovega harema. V opičji kletki je prišlo do prave vojnne bitke. Opice so se razdelile v dva tabora in sicer v tabor kralju zvestih in tabor revolucionarjev. Zmagala pa je pripadla opičjemu strežaju, ki je s palico kmalu pomiril svoje varovance.

Od 4 na 8 milijonov se je pomnožilo v zadnjih treh letih število radijskih naročnikov v Nemčiji.

Francoski listi očitajo Angliji, da ne pokaže jasno svojega stališča glede španske državljanske vojne.

30 tujih tovernih parnikov so zaplenile v marcu bojne ladje španskih nacionalistov.

24.000 Židov se je iselilo lani iz Nemčije.

RAZNO

L. Ganghofer:

18

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

V šotor je stopil hlapec s trsko v roki, da bi jo prižgal na luči. »Zakuriti moramo,« je dejal, »konji bijejo okrog sebe in hrhajo... kakšne zveri se morajo klatiti v bližini. Če pa gori, bo brž mir!« S trpoletno lučjo treske je hlapec odšel.

»Da, lepo! Da, lepo!« je stokal Vampo. »Tu se pode zveri okrog, kakor zajci v zelniku! O ti moj jubi Bog, ali so t o kraji!« Grom je počil, in ropotaajoči odmev je bobnel čez gore. »In poslušaj samo ta vihar! Saj pokanjja ni ne konca in kraja!«

»Ker grmi na suho! Če bi padal dež, bi bilo tega kmalu konec.«

»Takšni kraji! Še deževati noče v njih!« Vampo je globoko vzdihnil, sključil zopet kolena k sebi in jih objel z rokami. »Kar mi lo se mi stori pri sreči, če pomislim domov na Tegrinsko jezero.« Hrepencečo so njegove oči v prazno in polglasno je zapel predse:

Vales florent undique
Montium in Tegrinsee
Rosae fulgoribus
Lilii fragrantibus
Tellus herbifera
Genera plurima
Produxit bladorum.

(Pomlajen je dol in žeruz ob Tegrinskem jezeru: Ogenj rož in lilij aneg voni svoj širi tu — in še cveti naštet zdaj postilla spet zemlja, mati bilja.)

Po zadnjih besedah je turobno pokimal s svojo plešato glavo, na kateri se je odbijal blesk lučce, našilil ustnice in zažvižgal naprev.

»Lepa pesmica. Kdo jo je pel?« je vprašal Švajker.

»Fromund, pravijo.«

»Kak popotni, ka-li?«

»Toda Švajker!« In brat Vampo je začudeno pogledal. »Mar še nikoli nisi čul o Fromundu? Seveda, dolgo je že, kar je umrl. To ti je bil mož, znan in slaven iz kraja v kraj. Spoznal sem ga, ko sem bil kloštrski muc v tegrinski kuhinji. Čovek, da nikoli takega! Vse je umel: pridigati in razpravljati, pesniti in peti, pisati in slikati, zvonove je ulival in barval okna, zna je rano celiti in v cerkvi je rezljal zborne stole. In tako dober in prijazen je bil, sinjeok in plavobradat...«

»Kakor pater Ebervajm.«

»Prav si rekel! Če tega pogledam, se spomnim dostikrat na Fromunda. Naš gospod zna tudi vse: prijeti za delo in biti dober! To bo proši, pravičen in skromen, pa nič ne bo dal na zunanost... kakor oni v Salcburgu.«

»Čuj, menim, da še molli.«

Vampo je poslušal in odkimal. »To bo pater Valdram. Gospod pač spi, dan ga je gotovo utrudil.«

Brat ni uganil. Pred drugim šotorom, v katerem se je znotraj glasilo enakomerno psalmiranje, je sedel Ebervajm na smrekovi korenini, s hrbtom naslonjen na deblo, roke sklenjene v naročju, negiben, skoro ko pogreznjen v spanje. Ako se je razlila čezenj svetloba bliska, je obsijala spokojno se smehljajoč obraz in tihne oči, ki so zaslanjano zrlje tja v veter in vihar.

Podobe minulega dne so se mu vrstile pred duhom, in hude skrbi so ga stiskale. Kar je moral ta dan doživeti, z Zigenotom, z Valdramom in Havnsperkom, to vse je po vročem veselju, ki ga je bil občutil gori na

PO DOMOVINI

ZAHVALA

Podpisana Marija Pipan, posestnica v Skofji Loki, potrjujem, da sem prejela znesek 1000 din, reci tisoč dinarjev, kot naročnica Vašega lista, ker mi je pogorela moja stanovanjska hiša, za kar se upravi najlepše zahvaljujem.

Škofja Loka.

Marija Pipan, s. r.
Grajska pot 3.

Iz raznih krajev

Selo v Hrastniški dolini. Nedavno je pri posostniku Hriberniku neznanec ustrelil skozi okno v hišo. Gospodar je zgrabil lovsko puško in ekočil ven. Zena je ugasnila luč. Selo s strelji iz puške je gospodar pregnal nasilneča, ki je hotel imeti — denar. Pred letom dni se je dogodil ravno tak slučaj. — Naša dolina z vasmi Puštal, Sv. Barbara, Sv. Andrej in Sv. Ožbalt je gotovo najbolj zapuščena v našem okraju. Voda nam po hudih povodnjih leta 1924 in 1926 dela veliko škodo in teče, kakor se ji zljubi. Polov skoro nimamo. Obilnica pot je 9 km dolga in jo kmetje, ki imajo vsak še po par kilometrov svoje poti, ne morejo vzdrževati. Nujno potrebna bi nam bila primerna pomoč od banovine tako za regulacijo potoka, kot za popravilo pot. — Menda bodo začeli delati cesto v Črni vrh. Prosimo, naj gre ta cesta mimo nas. Veliko vošč ljudem bo koristila, nič daljša ne bo in tudi gramoz za cesto bo pri rokah. Prosimo merodajne gospode, da upoštevajo te naše upravičene želje, ne pa zahteve tega ali onega poedinca.

Raka pri Krškem. Za veliko noč si vsakdo rad preuredi in osnaži stanovanje. Letošnjo veliko noč pa je narava v splošno presenečenje upoštevala vse tako na debelo, da je zblečel lomil in podiral drevje. — 86 letni Janez Metelko iz Dolenje vasi se je že tretjič udeležil na veliki četrtletni obredni umivanja nog v stolnici. Možu želimo še mnogo zdravih in krepkih let. — Ker še vedno

nimamo g. kaplana, je prihitel za pastirke v pomoč g. p. Lojze Jože. »Tale gospod bi bil pa za nas izvrsten kaplan,« so si šepetali zadnji ljudje o mladem g. misijonarju Jožetu Gregorju. »Saj pridejo k nam,« ste želi govorice tudi še po misijonu. Res to ne bi bilo napačno, le žal, da izvedljivo ni.

Zagreb. Tu v Zagrebu živi tisoče Slovencev. Med njimi nas je mnogo, ki smo doma z Rake na Dolenjskem ali pa iz bližnje okolice. Prav radi prebiramo »Domoljub«, ki nam prinaša novice iz domačega kraja. Ni ga tedna, da bi nam dopisnik z Rake ne poslal potom »Domoljub« nekaj zanimivih novic z rodne grude. Kako radi jih prebiramo, naj bodo vesele ali žalostne. Javno se zahvaljujemo našemu dopisniku. Morda sam niti ne misli na to, kako dobro delo vrši med svojimi rojaki, ki žive z doma. Najlepše ga pozdravlja v imenu vseh Jože Kostrevec.

Šmarjeta. Od 7. do 14. marca so v naši fari oo. jezuiti vrtili duhovno prebnovo. Sam Bog Oče je skrbel, da ljudje niso mogli v vinograde, ampak da so se v častnem številu udeleževali misijonskih pridig in razen par izjem prejeli sv. zakramenta. P. superior Kopalin in p. Pate sta izborno vplivala na duše poslušalcev. Bog daj, da bi selev obrodila tudi žetev. Na velik četrtlet smo imeli pa zunanjo slovesnost na trgu. Vlada je namreč blagovolila našega dolgoletnega župana g. Oberča odlikovati z redom sv. Save IV. stopnje. Red V. stopnje je že pred par leti prejel. Sam sreski načelnik iz Novega mesta se je k nam pripeljal in po jedrnatem govoru o pomembnosti kmeta za okolico, za državo in po pohvali o vestnem službovanju slavljence, pripel pred mnogostevilnim občinstvom županu visoki red. G. župnik je v kratkem nagovoru omenil, da bodimo šmarjetani ena družina, »ti g. župan, se pa izkaži, da si vreden takega odlikovanja!«

Vrhalka. Letos je poteklo 50 let, kar nosita zakonski in ljubezni upokojeni železniški čuvaj Japelj Franc in njegova zvesta družica Jera roj. Sluga. 37 let je on opravljal čuvajniško službo na raznih krajih južne železnice, najdalje — 21 let —

na Viču, kjer križa Tržaška cesta železniški tir. Jubilanta nista bila nikoli bogata, a živele sta vedno počteno, vršila sta zvesto svojo službo in od desetih otrok pripravila pet h kruhu, drugi ne jima pa pomrli. Ob zlati poroki na velikonočni ponedeljek so se zbrali vsi otroci v mali jubilatovi hiši na domače slavje. Prišel je Janez, poslovodja iz Kranja s svojimi osmimi otroci, Alojzij, preglednik finančne kontrole v Dalmaciji, Ana poročena Obradovič, s svojim možem in hčerko iz Ljubljane, upravitelj šole Pavle s svojo družino iz Smetednika, vsem pa je stregla Marija, ki je očetu in materi doma v pomoč. Ker žena-jubilanka že dalj časa ne more v cerkev, je gospod dekan na domu ju blagoslovil ob zlati poroki, vrninje so jima prisrčno čestitali in vsi domači so s solzami hvaležno ljubeznil spremiljali slavje. Z veseljem lahko jubilanta gledata na svojo otroke in vnuke. Z njimi kličemo tudi mi: Bog živi oba jubilanta in ju še dalje ohrani v tako hvalezni ljubezni njihovih otrok!

Luče pri Kranju. Na praznik sv. Jožela je obhajal 60 letnico Jožef Gašperlin iz Luč, med ljudmi dobro poznan pod domačim imenom »Jakovčev oče«. Že kot fant in pozneje kot družinski oče je rad stal na strani svojim vaščanom s svojimi naveti, posebno pa je naklonjen revežem. Je prav dobrasrčen in iskren ter skrben krščanski oče. Je zvest čitatelj in naročnik »Domoljub«, »Bogoljub«, »Glasnik« in Mohorjeve družbe že mnogo let. Želimo našemu jublantu mnogo sreče, da bi ga Bog ohranil še mnogo let kot prijatelja katoliškega tiska, dobrotnika revežem in prijazenega moža vsem vaščanom in okolici.

Dolsko. V občini Dolsko namerava zgraditi Sadržiska podružnica iz Dola sušilnico za sušenje sadja. Vse priznanje onemu, ki je to zamisel

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

strmem skalnatem krunu, izzvenelo v neubranost in zlozvočje. In mar ni bila prva pot, ki jo je nastopil z brati, blodna pot? In kaj ga čaka za bodoče? Ali bo, tuje v tej negostoljubni gorski dolini, pač umel najti in izbrati koček zemlje, ki naj bi najboljšo nosil mladi klošter? In če bo klošter stal — ali ga v žilavem in težkem boju, ki se zdi neizbežen, ne bo nikoli zapustila moč in pogumno upanje, dokler ne bo dopolnjeno poslanstvo, ki ga je bil sprejel na svoje rame? Toda ali stoji sam in brez pomoči? Mar ni z njim in njegovo sveto nalogo Nekdo, vseh ljudi Najmilejši in Največji. On, katerega Oče z utripom trepalnic vlada svet, ki z enim dihom zbudi vihar in ga zopet z enim nasmehom pomiri? »Ah, mene boječnika in malodušnika, ki mi je treba samo oči zapreti in čakati na svojega Vodnika!« S temi besedami ga je objel mir in čim dlje je sedel, žroč v viharo noč, tem bolj svetlo in mirno mu je bilo v sreči in duši.

In zopet je mislil na vse, kar je prinesel ta dan. In vse je dobilo sedaj pred njegovim vidom drugačen obraz. 'Ali ga je pot res blodno vodila — pot, ki je njega in brate pripeljala sem v ta zatišni, pred besnilom viharja dobro zavarovani kraj? In Friderik Havspank? Kako bi se smel jeziti na tega moža? Vojščak, ki ne tčhta besed, robot in iz trdega lesa, zvest služabnik, ki mu je eajno njegov gospodar v mislih in skuša vedno varovati svojega gospoda koristi! Pa Valdram? Mar je izvirala njegova jezna strogost in njegova mrka ognjevitost iz drugega vrečka, ko iz čiste vere do Boga in vroče vnome za božjo stvar? In kako ne bi to, kar iz dobrega prihaja, rodilo dobrih sadov? In Zigenot, ribič? Ali ni stopil Ebervajna predenj nepričakovano, tuje pred tuja? Mar rasteja prijateljstvo in zaupanje iz prve besede, iz prvega pogleda? Ebervajna se je nasmehnil. Ali ni bilo vse, kar je prinesel dan, povsem naravno in ob sebi umevno?

Kje naj bi bil neuspeh, ki bi ga smel zlovoljiti, mu zadajati skrbi in ga delati malodušnega?

V zraku je zatulil sunek vetra in blisk se je užgal med oblaki: v zaseki je, na temnem dnu, rdeča luč za hip osvetlila megleno prikazen čudnih oblik, ki jo je gval vihar... »Kakor konj in jahalka z vihrajočimi rdečimi lasmi,« je zašepetal Ebervajna.

A že je bila zopet trda tema okoli njega in čez oblake nad njim je bobnel grom. Ebervajna je vstal in si šel, globoko sopeč, z roko čez čelo. »Predolgo sem bedel. Moje oči vidijo, česar ni.«

Krenil je proti šotoru, v katerem je pater Valdram še vedno molil. Tedaj je njegove oči oslepila jarka luč. Nad gozdnatim gričem, ki je ležal onkraj Ahe, je žvignil navzdol blisk in je stal v zraku kakor goreče orjaško drevo, ki je imelo svoj vrh v oblakih in je s plameničimi vejami segalo na vse strani. Nebo in zemlja, gore, doline in gozdovi, vse je kakor plavalo v ognju — in grom je zabobnel, kakor bi se bil sesul vrhunec gore in bi svoje ruševine metal na lomeča se drevesa.

»Zdaj je treščilo ne daleč od naju!« je zakričal Svajker v svojem šotoru in planil ven. Brat Vampo je skočil za njim, bebljaje in vijoč roke. Oba sta stekla proti drugemu šotoru.

V temi, ki je sledila bleščoči svetlobi, jima je prišel nasproti Ebervajna. »Koga iščeta?«

»Hvala Bogu! Samo da vas čujem!« je vzkliknil Svajker. »Mislil sem že, da se je kaj zgodilo!«

Iz gozda se je razlegalo križanje hlapcev, eden izmed tovoritih konj se je bil splašil in odtrgal. Svajker je hotel pohiteti k hlapcem, toda že po nekaj korakih je zopet obstal. »Poglejte, gospod,« je zaklical in pokazal čez Aho proti vrhu temnega, poraselega griča, »blisk je moral udariti v suho drevo in užgati!«

Število Japoncev se ne prestanto množi. Glavno mesto Japonske - Tokio - je pred letom postalo tretje največje mesto na svetu. Šleje danes nič manj kot šest milijonov prebivalcev, vsa Japonska pa šteje nad 100 milijonov prebivalcev. Za Londonom in Newyorkom je Tokio največje mesto. Vseh Japoncev pa bo kmalu že toliko kot je ljudstva v Zedinjenih državah Amerike.

sprožili Zeleni bi le, da bi sušilnice postavili v Vinjah ali v Osredkah. V teh in okoliških vaseh sedjo res suše, kar nam pričajo stare in nove male sušilnice, napravljene seveda še po starem načinu. V vasi Kamnica pa še nismo videli sušilnice! Na vsak način pa naj sušilnica stoji na običinski, ne na zasebnem svetu. Če občina sveta nima, naj ga odkupi. To zato, ker so občani naprošeni, da pomagajo s prostovoljnimi prispevki. Pa tudi banska uprava, kakor čujemo, bo pomagala od svoje strani.

Št. Obžalt. Že Valvazor opisuje šipek, da je gost zaraščan s smrekami, hojami; da je znan po mnogih studencih in da je v njegovih prosekah mnogo divjačine. — Kako je danes? Ne pred davnim časom se je izvozilo veliko lesa iz teh gozdov skozi vrati, ki leže v posredni ali neposredni bližini šipka. Veseli so bili kmetje, ki so napravili dobro kupčijo; zadovoljni tesači, da so kaj zaslužili in seveda tudi vzniki, domači in tuji. Vsi skupaj pa so varčevali in skrbno gospodarili z denarjem. Popravili domačije, drugi zopet dali lepe dote svojim otrokom. Seveda kakšen kozarek sladkega vina so si tudi privoščili, da se niso zamerili gostilničarjem. Pri takem živahnem prometu so mnogo trpela vauka in občinska pota. Res je, da zdaj ni toliko voznje, a nekaj je je le. Pota so v slabem stanju, da joji če kdo ne verjame, naj pride pogledat. Trpi in muči se živina, orodje se kvari, ljudje radi slabih kolovozov mnogo zamude. Ni pretirano, kar je zapisano. Vsekako je treba popraviti pota, se iztrgovati za skupno stvar in se ne izgovarjati: meni ti ali ti pot nič ne koristi. Zavedajmo se tega, da smo eden od drugega odvisni, zatoj tudi vsi delajmo za skupno stvar, da bomo s skupnimi močmi popravili naša vaška in občinska pota.

Iz naših društev

Kresnice. Prosvetno društvo bo priredilo na belo nedeljo, 4. aprila, igro »Vodac«. Vsi prijatelji vesele igre in smeha vabljani.

Zaplana nad Vrhniko. Na belo nedeljo popoldne — po večernicah — bo lepa igra »Izpod Golicec«. Veš Zaplaninci, pa tudi oni, ki radi v Zaplano prihajajo, prav iskreno vabljani! Zaplaninci se pripravljamo na ustanovitev prosvetnega društva!

Srednja vas v Behinju. Pri nas imamo veliko mlških otrok, ki so navihani in poredni, kakor drugod. Ni lahka naloga krotiti in k dobremu navajati te stotine drobnancev. Naše vrlo učiteljsvo

se z vso vno mo trudi, da bi nudilo mladini čim več dobrega. Skušajo jo pritegniti nase tudi izven šole. Že za Miklavža so začeli, letošnji zimo pa smo imeli kar dve šolski prireditvi. Ena je bila kar cel koncert. Številni gledalci so občudovali, kaj je z nesebičnim delom in ljubeznijo mogoče doseči in so bili vzgojiteljem naše mladine iz srca hvaležni. Čisti dohodek teh prireditev porabijo vedno v dobrodelne namene: za obleko revnim šolarjem in za šolske potrebe. Le tako naprej! To je pot, ki bo zvezala slovenskega kmeta in pravega slovenskega inteligenta!

Moravče. Dne 4. aprila ob 3 popoldne bo občini zbor Kmetijske zadruge v Moravčah v kaplaniji. Člane zadruge vabimo, da se občnega zbora udeležite v velikem številu in se sami prepričate o novem poslovanju in gospodarstvu v zadrugi.

Brezovica pri Ljubljani. Kat. prosv. društvo uprizaro na belo nedeljo 4. aprila ob 3 popoldne in ob 8 zvečer v Prosvetnem domu na Brezovici burko v treh dejanjih »Lesena peč«. Vsi prijatelji poštene zabave vlijudno vabljani.

RADIO

Program Radio Ljubljane od 1. aprila do 8. aprila.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.30 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 1. aprila: 18 Radijski orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence, 19.30 Nac. ura, 19.50 Plošče, 20 Velika Pavlihovala pratika, 22.15 Magistrov tercet. — **Petek, 2. aprila:** 18 Zenska ura, 18.20 Operetni venčki, 18.40 Francoščina, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Narodne s spremljevanjem harmonike, 21 Radijski orkester, 22.30 Angleške plošče. — **Subota, 3. aprila:** 18 Radijski orkester, 18.40 Naravoznanstvo in tehnika, 19.30 Nac. ura, 19.50 Pregled sporeda, 20 O zunanji politiki, 20.20 Pisan večer, 22.15 Radijski orkester. — **Nedelja, 4. aprila:** 8 Plošče, 8.30 Telovadba, 9 Čas, poročila, spored, 9.15 Verski govor, 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 11 Plošče, 11.30 Otroška ura, 13.15 Radijski orkester, 16 Podržavljenje zavarovanja, 16.20 Plošče, 17 Kmetijska ura: Gozdarstvo, 17.20 Materinski dan, 18 Narodne pesmi, 19.30 Nac. ura, 19.50 Slovenska ura, 20.30 Vodopisna vesela ura, 22.15 Plošče. — **Ponedeljek, 5. aprila:** 18 Zdravniška ura, 18.20 Plošče, 18.30 Slovenska narodna

pesem, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Pihalni kvintet, 20.45 Plošče, 21 Radijski orkester, 22.15 Radijski jazz. — **Torek, 6. aprila:** 11 Slovenska ura, 18 Radijski orkester, 18.40 Psihotehnika in nar. gospodarstvo, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zabavni tednik, 20 Plošče, 20.20 Branislav Nušič »Dre« — komedija, 22.15 Radijski orkester. — **Sreda, 7. aprila:** 18 Mladinska ura, 18.40 Delavsko predavanje, 19.30 Nac. ura, 19.50 Šah, 20 IV. ura slov. orgelske glasbe, 21.15 Koncert na dveh harmonikah, 22.15 Radijski orkester.

DOBRO ČTIVO

k Za dobre ljubeče mamica vsebuje knjižnica »Moj novorojenček« vse, kar potrebuje za nego svojega otroka. Knjižica je majhna, obsega samo 32 strani in vsebuje 25 lepih slik. Nova dojenčkova oprema je lepša, udobnejša in cenejša kakor staromodna. Vsaka še tako preprosta žena si je lahko pripravila iz starega mehkega perila, sko nima sredstev, da si kupi nove stvari. Knjižica daje navodila glede oblačenja, kopanja, prehrane, solnčenja, odvajanja. Nazorno je pokazan razvoj otroškega zobovja, dalje popis vzrokov otroškega joka in razvoj njegovega duha. Avtorica ga. L. Meglič se drži smernic, ki jih je spoznala v Ameriki, kjer je ljubezen do otroka na višku. Knjižica stane 12 din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni. Pošljite 13 din naprej v znakah.

k Martin Humek: Praktični sadjar, zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Ljubljana, 1923, str. 409. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Knjiga vsebuje nebroj praktičnih navodil in nasvetov o najvažnejših sadjarskih vprašanjih, ki bodo zanimali začetnike, kakor že izkušene sadjarja, ki stremi za napredkom. Delo v sadovnjakih se vedno izplača — nasprotno nepaznja in neznanjanje za sadno drevje prinaša slab sad in zgubo. — Že iz vsebine te obsežne knjige razvidimo, kako velikega pomena je knjiga za vsakega posestnika sadnih vrtov.

V vaški gostilni so se menili o brzini motornih koles. Eni so trdili, da vozijo 50 km, drugi sto, tretji dve sto, eden pa je trdil da celo 400 km na uro. Sedaj je povzel besedo Dobernik, ki je bil že v Ameriki: »V Ameriki sem poznal človeka, ki je bil najboljši dirkač na svetu. Nekoč je vozil na Stadionu s tako brzi nookolu, da se je v samoga sebe zaletel od zadaj in se ubil.«

Nekaj o Arabiji in Arabcih. »Srečno Arabijo« so imenovali že nekdanji Rimljani oni kos arabske pokrajine, ki jo zvezema sedanja arabska država Jemen. Gospodarji te države so Arabci. Lepe in dobičkonosne poklice in mesta imajo sami v rokah, manj prijetne poklice mezarjev, brijačev, služabnikov in nastavljenecv pa opravljajo zanje črni sužniji, katere dobavljajo iz Afrike. Ti sužniji niso sužnji v pravem pomenu besede, imajo posestva in so svobodni, le ugleda nimajo pri Arabcih nobenega. Mnogo je v Jemenu židov, katerih položaj pa je žalosten. Po zakonu je njihova naloga, da snažijo mesta; stanujejo v posebnih mestnih četrtih, kar Arabci nikdar ne zadržajo. Če Arabci praznujejo svoje praznike, se ne sme na cesti prikazati noben žid, nadalje jim je zapovedano, da si morajo briti glave in nositi črne židovske kاپice. Zidje ne smejo postati vojaki, zato pa plačajo poseben davek, ne smejo nadalje jezdit na konjih, ki so ponos Arabcev, in celo na oslih smejo jezdit samo obrtni s hrbtom naprej. Čelo njihova poslopja ne

Blizu obeh skalnih zob, ki sta se črno dvigala iz gozda, se je nad vrhovi drevov razširila rdečkasta svetloba in ni trajalo dolgo, je siknil v temo vitek snop ognja, gugačoč se in buhteč v pihajočem vetru.

»Znamenje nebes!« je zaklical Ebervajm. »Bog sam trebi gozd za svojo hišo. Tam kjer gori tisti plamen, bo stal naš košter!«

Tedaj se je oglašil za njim Valdram. »Da, znamenje božje, ki sem prosil zanj v goreči molitvi. Bog me je uslišal... kaj še stojite in se čudite? Pokleknite in hvalite Gospoda!« Z razprostrtima rokama se je zgrudil na kolena in začel glasno peti hvalnico. Brata sta pokleknila in mu pripevala; le Ebervajm je stal in molil. Ko je petje utihnilo, je rekel: »Zdaj pojdim počivat in spat, dokler ne zazorj jutro, zakaj novi dan naj nas najde pri močeh.«

Vrnili so se v šotora. Padati so začele debele kaplje, vihar se je poglobil, in v šumeč dež se je sprostila nevihta.

8.

Po temni viharini noči se je razcvetelo jasno jutro, lesketajoč se v vsej poletni krasoti: nebo brez oblakov in sinje, zrak čist in brez sapice, vse barve nasičene in globoke, vsaka vejica in vsaka travica ovešana z iskričimi se kapljami, gore z modrimi sencami prestrte in žareče v zlatem jutrnjem soju, in vse presegajoč kraj Lednik, katerega strmi, v večnem snegu se kopajoči vrh je bleščal v zgoščeni luči sonca podoben ogromnemu kosu srebrenih kovine. Poševni žarki so že prodirali med vrhove gostega lesa, v katerem se je četica tovrstnih konj počasi pomikala naprej. Samo oče Valdram in brat Vampo sta hodila isto pot s hlapci. Ebervajm in Svajker sta bila krenila v gozd vsak v drugo smer, da bi iskala pogorišče pretekle noči.

Ebervajm je stopal med ravnimi drevesi pragozda, odrijava s palico grmovje in šibje, ki mu je pogosto zapiralo pot. Tedaj se je oglašil nekje blizu, sem iz redkejšega gozda, rezget konja. Ebervajm je pogledal kvišku in neveljčno nagubnil čelo. »Már mi bo neprestano križala pot?« Tako mrmraje se je obrnil v drugo smer. Za njegovim hrbtom se je oglašil smeh. Toda to je bil možki glas. Ebervajm se je ozrl in zagledal jezdeca, ki se je med drevjem samo bežno pojavil v ozki prelegi in v drncu izginil. »Kdo je bil? Kateri njenih bratov?« Ebervajm ni utegnil dalje prelehtavati svojega vprašanja, zakaj izmed drevja se je razlegel zategli Svajkerjev klic: »Hojdooo! Hojdooo!« Gletovo je našel pogorišče.

Ebervajm je urno krenil za klicem; stopal je proti jasi, ki se je svetlikala med drevjem, in dospel na stezo. Tedaj mu je prišel Svajker nasproti, s smehljivočim se obrazom. »Pridite, gospod, in si oglejte, kaj sem našel! Ognjeni kažipot nas je dobro ravnal!« Vodeč Ebervajma je hitel naprej, in kmalu sta prišla iz gozda. Prostrana, s visokim drevjem obdana goličava je ležala pred njima, skoro ravna, z mahom in vrecjem porasla, tih prijazen otok sredi temnega morja gozdov. Nad goličavo zadaj se je proti Untersberku vzpenjalo gozdnato pobočje, po katerem je žuborel iskriv studenec v majhen blesketajoč ribnik; na obeh straneh pobočja sta se dvigala dva siva skalna zoba. Sredi goličave je stalo napol zgorelo drevo, samotno, črnemu stebru podobno; samo ogorka obeh najnižjih vej sta se še držala ožganega debela in štrlela vsakebi kakor prečnici pri križu. Pepel in ogije je pokrivalo skalo, ki se je dvigala med koreninami ožganega drevesa.

»Poglejte, gospod,« je pokazal Svajker, »to je obdelana skala! Ajdovski kamcn!«

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako je drugod

I. ORGANIZACIJE NEMŠKEGA KMETA.

Praden je mogoče govoriti o organizaciji nemškega kmetijstva na splošno in nemškega kmeta posebej, se mora ugotoviti, da je gospodarski položaj nemškega kmeta docela drugačen, kakor pa našega kmeta. Nemčija je v vseh kmetijskih pridelkih pasivna država. Zato za nemškega kmeta — mimogrede bodi povedano, da velja isto tudi za belgijskega — ne prihaja v poštev vprašanje, kam bo s svojimi pridelki. Ni tedaj pri oddaji svojih pridelkov odvisen od inozemskih tržišč, zaradi česar je ob podpori nemške vlade prav za prav sam svoj gospod. S tega vidika je treba motriti ukrepe Hitlerjeve vlade, s katerimi je posegla čisto do podrobni skrajnosti pri svojem prizadevanju za dvig nemškega kmečkega stanu. Podčrtati je treba, da vidi nacionalni socializem osnovno celico za obnovo nemštva v kmečkem ljudstvu in mu vsled tega tudi posveča največ pozornosti in nudi največ pomoči. Pravilno povdarja hitlerizem, da je pravil nemške tako imenovane arijske rase v nemškem kmetu in da je vsa sila nemškega naroda zasidrana v kmečkih domačinah. Zato so pa hitlerjanci po prevzemu oblasti l. 1933 med prvimi zakonskimi odredbami dali na svetlo dedno postavbo »Erbhof-gesetze«, po kateri je nemogoča prezadolžitve, pa tudi drobljenje nemških srednjih kmetij*. Takih kmetij je nekako 700.000. Za kmeta se smatra samo nemški državljani nemške krvi; njegova kmetija se ne more prodati, marveč preide nujno v celoti na njegovega dediča, ki mora izpolnjevati posebne pogoje. V podrobnosti tega zelo važnega zakona tu ni mogoče navajati, le to moram naglasiti, da služi kot temelj za obnovo in dvig nemškega kmečkega stanu.

Z ozirom na pasivnost Nemčije glede na kmetijske pridelke je razumljiv skrajni napor nemških oblasti, da z vsemi možnimi sredstvi požejejo kmetijsko produkcijo do najvišje mere. Temu cilju služijo vse gospodarske organizacije, ki jih je na-

* (Erbhof = kmetija, ki je tako velika, da preživlja družino, a ne presega 125 ha)

cionalni socializem docela izravnal (Gleichschaltung), v prvi vrsti seveda vse kmetijske zadruge. Danes gre po nemških kmetijah kot daleč najvažnejše goso: Dvigamo pridelke, da bomo glede prehrane neodvisni, pa naj pride karkoli! Tudi delo zadrug se uravnava v prvi vrsti v ta cilj. Ni skrbi, kam s pridelki, skrb je zgolj, da se čim več pridelja. Zato režim zlasti podpira in propagira takšne zadruge, ki imajo pred vsem namen dvigniti produkcijo. V onih kmetijskih panogah pa, kjer so proizvajalci v stiski glede dobrega vnovečenja svojega pridelka (vinarske in kletarske zadruge), je hitlerizem priskočil na pomoč s sistematično propagando. Tako človek povsod po Nemčiji naleti po gostilnah in restavracijah na lepo izdelane plakate z rečenico: »Vsak pravi Nemec pije vino«. Razumne se aamo po sebi, da nemško, za kar skrbi oblast.

Iz povedanega je samo po sebi dano, da v Nemčiji cveto posebno proizvajalne zadruge, z njimi v zvezi pa seveda tudi kreditne. Kajti brez denarja oz. kredita ni pravega gospodarskega razmaha. Toda kreditne zadruge morajo biti pri podeljevanju kreditov zelo previdne. Vse je treba z nemško točnostjo preračunati in pretehtati, kako se bo dolg mogel brez škode za posestvo vračati in obresti plačevati. Kajti posestvo se prodati ne sme! Seže, ko je vse na čistem, se kredit očbri. Dobro bi bilo, če bi se v bodoče tudi slovenski zadrugniki pri podeljevanju kreditov ravnali po nemškem vzoru!

Glede vnovečenja so zadruge, ki se v tem bavijo, podvržene strogim predpisom, ki so obsežni v tržnem redu, ki ga bom pozneje opisal. So jim torej zelo vezane roke ne samo zaradi določenih in zapovedanih cen, marveč tudi zaradi strogega racioniranja trga. Ze to kaže, da so zadrugam kljub vsemu zatirjevanju, da so svobodne, venderle zvezali roke. Še bolj pa se odvisnost vsega nemškega združništva kaže v okolnosti, da je Führer (Hitler) oziroma njegovi sodelavci vsa najvažnejša mesta združniških funkcionarjev, n' da bi vprašal zadrugnike, dal najzanesljivejšim pristabem režima in da torej o kakšni demokratičnosti, ki je temelj združne misli, v Nemčiji ne moremo govoriti. Predsednik glavne zvezne zveze za vso državo, ki ga imenuje državni kmečki vodja, ima

preko prav tako imenovanih predsednikov pokrajinskih zvez v svojih rokah vse revizorsko osebo in s tem odločen vpliv na vse zadruge. Brez pristanka hitlerjevskih kmečkih voditeljev sploh ne more v nobeno načelstvo priti niti en sam član. Demokratična osnova združništva je po tem takem v Nemčiji docela uničena.

Celokupno nemško združništvo je včlenjeno v drž. prehranjevalnemu stanu (Reichsnährstand), ki ima v svojih rokah vse prehrano nemških državljanov. To je zares velikopotezna organizacija, ki je izvedena do skrajnih polnokatosti po pruskem vojskem vzorcu in dobro posluje. Toda takoj moram pristaviti, da je po mojem prepričanju takšno ozgoraj diktirana prehranjevalna politika, ki ima sama na sebi marsikatero dobre strani, mogoča v mirnem času izkjučno v nemški absolutistični državi.

Na čelu tega »stanu« stoji drž. kmečki vodja (sedaj Walter Darré), ki je hkrati prehranjevalni in kmetijski minister. Organizacija se deli v več oddelkov, med katerimi so najvažnejši štabni urad (ime diši po militarizmu), upravni urad in drž. kmečki svet. Ogledal sem si nekatere teh uradov in našel povsod celo na najodličnejših mestih same mlade ljudi. Naloga »štaba« je, da išče novih možnosti, po katerih bi se dalo vprašanje nemške prehrane še povoljnejše rešiti. Uradniki so se mi zdeli kakor vojskovodje: po stenah zemljevidi in karte z vsemi mogočimi vrisanimi znamenji, po mizah spet karte. In ti mladi ljudje, prežeti do mozga in kcofi z načeli nacionalnega socializma, vodijo po željah in navodilih drž. kmečkega vodje vse ogromno akcijo, in sicer v vseh pogledih.

Najobširnejši urad je upravni, ki je razdeljen v 6 pododdelkov. Na isti način so deleni in organizirani uradi po posameznih deželah, okrožjih in krajih. Lahko se reče, da ga ni vprašanja, ki izdava kmečkega človeka, da bi ne bilo obsežno v poslih, ki jih organizacija izvršuje.

Iz pisarne Kmečke zveze

Kmečka zveza St. Jernej na Dolenskem. V nedeljo, dne 21. marca je pripravila Krajevna kmečka zveza javen shod, na katerem je govoril banki svetnik Vebke iz Novega mesta mnogogostevinskih zborovalec in polni cerkveni dvoran. Govornik nam je v svojem krasnem govoru jasno in različno očrtal naš zunanje-politični položaj ter prijateljske in gospodarske odnose s sosednimi evropskimi

W. Hauff — I. O.

Pravljice

Dal sem narediti oblačila, kakor jih nosijo imenitni ljudje v Egiptu. Ta oblačila je hranil v svoji hiši v posebni sobi. Kadar je torej Almanzor prišel, ga je poslal s strežajem v ono sobo in ga dal obleči popolnoma po šegi njegovih rojakov. Odtod se je šlo potem v »Malo Arabijo«; tako se je imenovala neka dvorana v učenjakovi hiši.

Ta dvorana je bila okrašena z vsakovrstnimi umetno vzgojenimi drevesi, kakor palmami, bambusi, mladimi cedrami in drugimi takimi in s cveticami, kakor rastejo le na Jutrovem. Perzijske preproge so ležale po tleh in ob stenah so bile blazine, nikjer pa ni bilo frankovskega stola ali mlze. Na oni teh blazin je sedel stari profesor, bil pa je popolnoma drugače opravljen kakor navadno; okoli glave je imel zvit fin turški šal kot turban, pripel si je bil sivo brado, ki mu je segala do pasu in bila kakor naravna, častitljiva brada veljavnega moža. Potem je nosil talar, ki si ga je bil dal narediti iz brokatne nočne halje, široke turške hlače, rumene opanke, in čeprav je bil sicer miroljuben mož, ob teh dnevih si je bil vendar opasal turško sabljo in za pasom mu je tičalo bodalo z vdelanici ponarejeni kamni. Zoieg tega je kadil iz dva vatla dolge pipe in si dal streči od svojih ljudi, ki so tudi bili erzijsko občešeni; polovica njih si je bila obraz in roke pobarvala črno.

Spočetka se je vse to zdelo mlademu Almanzoru kaj čudno, toda kmalu je sprevidel, da so mu take ure zelo koristne, če se je prilagodil starševim mislim. Pri doktorju ni smel spregovoriti nobene egipčanske

besede, tukaj pa je bil frankovski jezik strogo prepovedan. Almanzor je moral pri vstopu izreči pozdrav miru, ki ga je stari Perzijske zelo svečano vrnil; potem je pomignil mladeniču, naj sede poleg njega, in jo začel govoriti perzijsko, arabako, koptsko, pisano mešanico vseh jezikov, in je imenoval to učeno jutrovske zabavo. Poleg njega je stal služabnik ali, kar so ta dan predstavljali, suženj, ki je držal veliko knjigo; knjiga pa je bil slovar, in če so stareu besede pošle, je pomignil sužnju, hitro pokskal, kar je hotel reči in potem naprej govoril.

Sužnji pa so prinesli v turških posodah sorbet in druge take reči in če je hotel Almanzor starcu narediti veliko veselje, je moral reči, da je pri njem vse tako urejeno kot na Jutrovem. Almanzor je prav lepo bral perzijsko in to je bil poglaviti dobiček za starca. Imel je mnogo perzijskih rokopisov, iz teh mu je moral mladenič čitati naprej, on pa je pozljivo čital za njim in si je na ta način zapomnil, kako se pravilno izgovarja.

To so bili dnevi veselja za ubogega Almanzorja, kajti stari profesor ga ni nikoli »čupustil, ne da bi ga bil obdaril, in pogosto je dobil celo dragocene darove v denarju ali platnu ali drugih potrebnih stvareh, ki mu jih doktor ni hotel dati. Teko je živel Almanzor nekaj let v glavnem mestu frankovske dežele in nikoli se ni zmanjšalo njegovo hrepenenje po domovini. Ko pa je bil star nekako petnajst let, se je primeril dogodek, ki je mogočno posegel v njegovo usodo.

Franki so si namreč svojega prvega vojskovodja, prav tistega, s katerim je Almanzor tako pogosto v Egiptu govoril, izvolili za kralja in zapovednika. Almanzor je sicer vedel in po velikih slovesnostih spo-

semo biti zidana na več kot dve nadstropji in morajo imeti skromno zunanjo obliko. Arabski poncopolja pa sličijo ameriškim nebotičnikom ter dajo mestom čisto modern značaj. Tako živijo Arabci v svoji državi kot pravi gospodje

Gora, ki gori že več tisoč let. V avstralskem gorovju Liverpool leži gora, ki je prvi žudeč. Njeno rastlinstvo je prav piščo. Če etopas po njenem pobočju, opazi, kako se iz zemeljskih kukenj dviga dim. Tu in tam zapazijo celo plamenček, ki švigne iz razpoklin. Goreto goro so odkrili pred sto leti. Ugotovili so, da sestoji iz samega premoga. Pred davnim časom se je vnel premog, ogenj se širil vedno globlje in požira gorljivo anov. Sodijo, da gorl gora že več tisoč let.

Darilo iz vseminja. Pred meseci je izšla v nekem nemškem mesečniku povest, v kateri opisuje pisatelj dogodek v neki jezenski noči pred 28 leti v vasi Schildberg na Poljskem. Pisatelj je tedaj videl žarko svetlobo, katero je spremljal močan šum in nato silen pok, da je izgubil zavest. Mož je

P I S A N O P O L J E

Dokazal mu je

Nekemu dervišu (mohamedanskemu duhovniku) je zastavil neki bogotajec sledeča 3 vprašanja: 1. Zakaj pravijo, da je Bog povsod pričujoč? 2. Zakaj je človek za svoje grehe kaznovan. On nima proste volje in zato ne more proti božji volji ničesar storiti. 3. Kako more Bog hudobca kaznovati s peklenkim ognjem, ko je vendar sam hudobec narejen iz ognja. Ogenj vendar ne more škodovati ognju.

Derviš vzame precejšen kos zemlje in jo vrže bogotajcu z vso silo v obraz. Vprašalec, iznenaden nad takim odgovorom, je tožil derviša pri kadiju (sodniku). Kadij pokliče derviša in ga vpraša:

»Zakaj si vrgel možu kos trde zemlje v glavo in mu nisi odgovoril?« Derviš je rekel:

»To je bil vendar moj odgovor in sicer najboljši, ki sem ga mogel dati. Mož pravi, da čuti sedaj bolečine v glavi. Jaz teh bolečin ne vidim, naj mi te bolečine pokaže, potem mu pokažem tudi jaz Boga. 2. Mož je prišel k tebi, da me toži, ali ima za to pravico? Jaz vendar po njegovih lastnih besedah nimam proste volje in on nima pravice zahtevati, da bi bil jaz kaznovan, saj je po njegovem mnenju Bog kriv, da sem mu vrgel zemeljsko kepo v obraz. Končno 3. Ali more

8. aprila prinesel ali poslal na kmetijsko šolo na Grmu v lastnih steklenicah (renskih buteljkah). Kdor buteljk nima, naj prinese vsoce svojih vin po dve zelenki vsakega vzorca do določenega dne na kmetijsko šolo na Grmu, kjer bo pri oddaji vina podal tudi za to potrebne podatke. Vina naj bodo čista, vina samorodna in mešana vina so izključena. Priznana vina bodo po možnosti razpoložljivih sredstev tudi nagrajena.

zelenja zemljo poškodovati? Mož je vendar narejen iz zemlje. Če ne more ogenj ognja raniti, tudi ne more zemlja zemlji napraviti bolečin.«

Za večjo treznost med narodom

O delu za treznost, zlasti o abstinenci, je še veliko zmotnih misli. Deloma prihajajo iz nevednosti, deloma iz zlobe, ker nekateri namenoma potvarjajo resnico in trosijo neresnico.

Kaj naj mislimo o alkoholu, kaj o abstinenci?

1. Ako govorimo o protialkoholnem boju, počemo reči: boj vsaki kaplji alkohola! Pravilneje bi bilo: boj alkoholizmu! Tako se razume »protialkoholni boj«.

2. Kaj je alkoholizem? Alkoholizem je prekomerno uživanje alkoholnih pijač z vsemi njegovimi grozotnimi posledicami. (Beseda »napihinac« je izraz razposajenega alkoholizma. Vse, kar dobiš na roko, moraš zapiti! Edino prava beseda za ta kdaj je »postržnina«, ker izraža res to, kar je.)

3. Vino je samo na sebi pošteno. Je resnično dar božji. O pivu se to ne more reči, še manj o žganju, ker je umetno varjeno in skuhan. Nihče ni sovražnik vina samega na sebi.

4. Vino ni strup, — pač pa ima nekaj strupa v sebi. Alkohol pa je brez dvoma strup. Zato je ta »dar božji« mnogim nevaren, zapeljiv, poguben. Zato in v toliko mu vsko!

5. Naš cilj ni, da le kakega posameznega človeka od pijače odvrnemo. Marveč da al-

državani. Dalje nas je seznanil s trgovinsko politiko, katera je zelo važna za naš kmečki stan ter od katere nam je pričakovati boljše bodočnosti. Prav lepo nam je razložil tudi naš finančni položaj v državi. Naglašal je, naj se mrtvi kapital po blagajnah porabi tako, da se podpre kmečko združništvo in da se pripravijo dela za zaposlitev brezposelnega delavstva. Omenil je tudi pomen naše bodoče kmečke zbornice, kar le po kmečkih zbornicah bo prišli kmet do svojih pravic. Tako gremo naprej boljšim časom nasproti. Govorniku smo za lepa besede hvaležni.

Nato pa so bile sprejete sledeče resolucije in poslane na merodajna mesta: Zgradi naj se prepotrebna železnica Brežice—Novo mesto, kar je najnujnejše. — Carina na modro galico naj se zniža ali popolnoma odpravi, da si jo zamore po primerni ceni nabaviti vinogradnik. — Dovoli naj se občinam zvišati trošarino na uvoženo vino iz drugih banovin. — Dovoli naj se uvoz piva, v zameno za pivo naj se proda naše vino v inozemstvo. — Zniža naj se trošarina na vse gospodarske potrebštine, posebno na sladkor. S tem bi se najprej zatrla tihotapstvo a saharinom, zaradi katerega je toliko človeških žrtev. — Cementu naj se cena zniža v toliko, da si ga more kmet nabaviti potrebno množino za svoje gospodarstvo. — Naproša se pošta direkcijska v Ljubljani, naj vožnjo poštnega avtomobila spremeni v toliko, da bi vozil iz Brežic v Novo mesto zjutraj in zvečer nazaj, ker je to za potovanje bolj prikladno kot pa je sedaj, ko ni zveze z vlaki Novo mesto—Ljubljana in nazaj. — Dovoli naj inozemskim trgovcem, da prihajajo osebno na naše sejme kupovat našo živino in prašiče. — Odpravi naj se carina na gospodarske stroje, posebno pa na pluge. Kaj namreč pomagajo vsa kmetijska predavanja za izboljšanje gospodarstva, ako ni mogoče za tako drag denar nabaviti potrebnega orodja.

Vinska razstava v Novem mestu

Prireditev vinskega sejma in razstave, ki bo v dneh 11. in 12. aprila v Novem mestu, bo tudi letos prirejena v salonu hotela Windischer v Kandiji. Interesenti, vinogradniki, ki se še niste prijavili, pohitite s prijavi, ker se predpriprave zaključujejo.

Ker pa bo letos dvodnevna prireditev, je potrebno, da vsak razstavljalec dostavi na to razstavo od vsakega vzorca vina, ki ga namerava razstaviti, po tri renske steklenice, t. j. v količini 2½ litra vina. Vino naj bi interesentje do dne

pozneje menil, da je sanjal, in si raziskaval zanimivega pojava. Nemški profesor Schmidt bere povsod v mesečniku in se poda v navedeno poljsko vas. Začne kraj raziskavati in končno odkrije v nekem gozdu veliko, kjaku podobno jemo in v njej pod zemeljsko plastjo velik zvezdni utrinek ali meteor. Meteor predstavlja neprecenljivo vrednost in ga sedaj poljska vlada kljub zapeljivim ponudbam nekoga angleškega muzeja noče prodati. Je težak do 20 ton in ga sestavljajo mnogovrstne sestavine. Je največji meteor, ki so ga odkrili doslej v Evropi. Angleži ponujajo zanj 10 milj. poljskih zlotov.

Novi koleša. Dvema Francozoma se je posrečilo izpopolniti koleša z novostjo, ki bo nemara izpodrinila s časom doedaj naš koleša, ki jih rabimo ne naših cestah. Novo kolo ima napravo, ki omogoča 15 različnih hitrosti. Lahko zato prevozni strmine, ki jih z dosedajšimi kolesi nismo mogli prevoziti. Ob ročaju je pritrjeno držalce, s pomočjo katerega kolesar lahko poljubno spreminja hitrost svojega kolesa. Pri večjih

znal, da se nekaj takega godi v tem velikem mestu; toda ni si mogel misliti, da bi bil kralj prav tisti, ki ga je v Egiptu videl, zakaj oni vojskovodja je bil še prav mlad mož. Nekoga dne pa gre Almanzor čez enega tistih mostov, ki vodijo preko široke reke, ki teče skozi mesto, pa opazi v preprosti vojaški obleki moža, ki je slonel na mostni pregraji in gledal v valove. Poteze moža so zbudile njegovo pozornost in spomnil se je, da ga je že nekje videl. Hitro torej premotri svoje spomine in ko pride do vrat Egipta, mu postane v trenutku jasno, da je ta mož oni vojskovodja Frankov, ki je z njim pogosto govoril v taborišču in ki je zanj vedno dobrotno skrbel. Njegovega pravega imena ni vedel natančno, osrči se torej, stopi k njemu ga pokliče z imenom, kakor so ga imenovali vojniki med seboj, prekriža ponavadi svojih rojakov roke na prsih in pravi »Saleh aleikum, petit caporal!«

Mož se začuden ozre, ostro pogleda mladega človeka, pomisli nekoliko in potem pravi: »Za Boga, ali je mogoče! Ti tukaj, Almanzor? Kaj dela tvoj oče? Kako je v Egiptu? Kaj pa te vodi sem k nam?«

Tedaj se ni mogel Almanzor nič več premagovati, začel je bridko jokati in rekel možu: »Torej še ne veš, kaj so storili z menoj ti psi, tvoji rojaki, petit caporal? Ti ne veš, da je preteklo že mnogo let, odkar nisem več videl dežale svojih očetov?«

»Menda vendar ne,« pravi mož in želo se mu nagubanči, »menda vendar ne, da bi te bili s seboj odveliki semkaj?«

»Oh, seveda,« odgovori Almanzor; »tistega dne, ko so šli vaši vojaki na ladje, sem videl svojo domovino zadnjikrat. Vzeli so me s seboj in neki stotnik, ki ga je moja beda ganila, plačuje zame za hrano pri nekem

prepletem doktorju, ki me tepe in me pušča lakote umirati. Toda čuj, petit caporal,« nadaljuje zaupno, »dobro, da sem te tukaj našel, moraš mi pomagati.«

Mož, kateremu je to govoril, se je smehljaj in vprašal, kako naj mu pomaga.

»Glej,« reče Almanzor, »ne bi bilo prav, če bi hotel od tebe kaj zahtevati; od nekaj si bil tako dober z menoj, a vem, tudi ti si ubog, in tudi če si bil vojskovodja, nisi nikdar hodil tako lepo oblečen kakor drugi; tudi zdaj razodeva tvoja sukinja in tvoj klobuk, da nisi menda v najboljših razmerah. Toda pred kratkim so Franki izvolili sultana in brez dvoma poznaš ljudi, ki se mu smejo bližati, morda njegovega ago janitarjev, ali reisefendija ali njegovega kapudan pašo — ali ne?«

»No, že,« odgovori mož, »a kako dalje?«

»Pri teh bi morda zame spregovoril dobro besedo, petit caporal, da bi prosili sultana Frankov, naj me izpusti; potem pa rabim nekaj denarja za pot preko morja, pred vsem pa mi moraš obljubiti, da ne boš niti doktorju, niti arabskemu profesorju kaj o tem povedal?«

»Kdo pa je ta arabski profesor?«

»Oh, to je čuden mož; toda o njem ti bom drugič pripovedoval. Če bi tadva o tem slišala, ne bi smel iz Frankistana proč. Ali boš zame govoril pri agah? Povej mi po pravici!«

»Pojd z menoj,« veli mož, »morda ti morem takoj sedaj koristiti.«

»Sedaj?« vzkligne mladenič s strahom. »Sedaj ne za nobeno ceno, doktor bi me pretepel; moram se podvizati, da pridem domov.«

»Kaj pa nosiš v tej košari?« vpraša oni in ga za-

koholizem kot ljudsko bolezen premagamo. S samim priporočanjem zmernosti pa se to ne doseže. To uči skušnija. S tem se ni pijančevanje nikjer omejilo. Zato so po takih brezuspešnih poskusih segli po radikalnem sredstvu: abstinenci.

6. Zakaj abstinenca, popolna zdržnost? Ali ni to pretirana zahteva? Nikakor! Abstinenca je v boju proti alkoholizmu tako naravno sredstvo, kakor le kaj! Cuditi se je, da mnogi ljudje te tako preproste resnice ne morejo razumeti. Da se to uvidi, je treba znati šteti samo do treh. Če hočeš vrel krop shladiti, mi ne smeš prilivati mlačne vode, ampak mrzlo! Čim bolj mrzlo, tem prej dosežeš namen. Vsaka napaka se pobija ravno z nje nim nasprotjem. Če hočeš palico upogniti, jo moraš močnejše upogibati, kakor hočeš upognjeno imeti? Abstinenca ni namen, ampak sredstvo.

7. Razen tega je treba dati zrtvam alkoholizma zgled. Pokazati jim, da se brez pijače da živeti. Za alkoholike ni drugega sredstva, kakor popolna zdržnost. Veliko lažje ji je nič piti, kakor zmerno piti. Toda malo koristi je pijancem vodo pripravljati, sam pa vino piti. Nismo zato abstinentje, kakor da je vino samo na sebi nekaj slabega. Ampak zato, da dajemo dober zgled.

Mislili so, da se ji je od žalosti zmešalo

V bolnišnici v amerškem Clevelandu je nedavno umrl dalmatinski rojak Dušan Kalinič. Američanom je najbrž zelo malo znan običaj med Dalmatinci, da mora vdova ob smrti moža jokati kot blazna, da s tem dokaže svojo ljubezen in zvestobo, ki jo je imela v življenju do pokojnega. Vdova, ki ne pokaže dovolj te brezmejne žalosti, ni

bogve kaj in ljudje bi utegnili misliti, da jo smrt preljubega moža ni baš preveč pretresla. In tako se je zgodilo, da se je prizadeta vdova v bolnišnici, kjer ji je mož umrl, drla na vse grlo. Bolniške strežnice, ki jim o tem ljudnem običaju ni bilo ničesar znanega, so vdovo nekaj časa skušale tolažiti, a ker le ni šlo in je bilo vpitje čedalje večje, so poklicale rešilni voz, ki je vdovo odpeljal na opazovalnico, čes, ženski se je od žalosti zmešalo. Prišedši v zapor pa je vdova začela protestirati in je zahtevala, da pokličejo pogrebника A. Grdino, ki je nato pri sodniku posredoval, da so vdovo izpustili, potem ko ga je prepričal, da je pri Dalmatincih taka »histerija« le običaj. Vdova pa je zdaj tako užaljena, da je sklenila zapustiti Ameriko in se bo vrnila v domovino, kamor bo poslala tudi truplo umrlega moža.

DROBTINE

Pasteur (leta 1822—1895) je oče fiziko-kemije, bakteriologije in bio-terapevtike. Noben znanstvenik mu lahko prispel s svojim znanjem za dobrobit vsega človeštva. Na milijone ljudi je bilo rešenih potom njegovih znanstvenih odkritij; odkril je tojnost nalezljivosti, okuženosti. Ko bi imeli le Pasteurja, bi bil on sam zadosten dokaz, da je golo blebelanje, da se vera in znanost ne strinjata. Znanost pa mora biti znanost, kakršno je obvladal Pasteur, ne pa neka — »znanost« — la ne obsega nič znanstvenega. Na njegovem grobu so zapisane besede, katere je povedal pri neki proslavi: »Blagor človeku, ki nosi v sebi nekaj božanskega, vzor lepote in si sledi, vzor umeinosti, vzor znanstva, vzor domovine, vzor evangelijskih čednosti.« Mnogi tudi med nami niso niti znanost par gimnazijskih razredov zmogli, zdes se imajo za hude znanstvenike, da klahno zvezde z neba, pa nimajo nobene — znanosti, pač pa tem več neke oholosti.

Zamujena smaga. Nadvojvoda Jožef je imel pred časom pri odkrivanju vojaškega spomenika na Schwabenbergu značilen govor. Omenil je, da se je pred tremi leti v Neapolju sestal s Avstrijskim vojvodom, ki je v svetovni vojni poveljeval oddel-

kom, ki so stali nasproti armadi nadvojvode Jožefa. Če bi bile avstro-ogrške čete pri Monte Belu v ofenzivi junija 1918 napravile le še majhen suneč, bi bil Avstrijski vojvoda dal povelje za zmago. Italijanska vojska bi se bila tedaj umaknila še globlje v Italijo, avstro-ogrška vojska pa bi bila dobila bitko. Nadvojvoda pravi, da je ta suneč izostal enmo zaradi tega, ker niso imeli v avstrijskem zaledju dovolj municije, ki bi sledila četam.

VINA vseh vrst kupite na jugodone pri
CENTRALNI VINARNI in Ljubljani

Med ljudskrei. Frank Ives je bil 25 let komisar britske vlade v afriški Nigeriji. Zdaj živi v pokoj in je napisal knjigo z naslovom »Momo in jaz«. Momo je bil Ivesov sluga. Ko je prišel Ives prvič v Nigerijo, je delal kakor vsak komisar. Vidal je z grožnjami, pretli s kaznimi in deli včasih kakšne majhne darove. Kmalu pa je spoznal, da po tej poti ne gre naprej. Videč, da domačin nad vse čislajo meso belcev, je naročil iz Anglije večjo pošiljavo prašičev. Razdelil jih je med domačine ter jih polagoma prepračil o tem, da je svinjsko meso boljše od človeškega. Dirjali so naposled res sprejeli navado in začeli klati svinje, tembolj, ker so se lahko prepračili, da je ba prej vedno polskati kakšnega misijonarja.

Kralj, ki kosi travo. Angleški kralj Edward VIII., ki se je mudil one dni na Dunaju, je v lastnem živalskem vrtu svojočno pokosil kos travnika. Prišel je na vrt z namenom, da odigra v nekem tukajšnjem klubu neko igro, pa je zagledal kosca pri delu. Stopil je k njemu in ga prosil, naj b. mu posodi koso, da jo preiskusi. Dejal je, da uporabljajo na Angliškem drugo obliko kos pa ga zanima poskusiti, kako gre z avstrijsko koso. Po kosnji je delavcu pojasnil razliko med obema oblikama kos.

Človeško telo vsebuje 206 kosti, miš jih ima pa 225.

V Egiptu se dobili sodni spis, ki kaže, kako velike obresti so morali plačevati ljudje že v prastari časih. Tisti časi niso bili nič bolj usmiljeni kot so sedanj. Če je bilo kakšno zemljiško obremenjeno, je stala ker na zemljišču tablica z navodno višine dolga in se je vsakdo moral kar tam prepračati, kako gre z avstrijsko koso. Pri nas se pa moraš vsaj do zemljiške knjige prutiti.

držuje. Almanzor zardi in noče sprva pokazati, nazadnje pa pravi: »Glej, petit caporal, tu moram opravljati posle kakor najnižji suženj mojega očeta. Doktor je skop mož in me pošilja vsak dan uro daleč od naše biše na zelenjadni in ribji trg; tu moram med umazanimi ženskami na trgu nakupovati, ker je tam za nekaj bakrenih novcev cenejšje kakor v našem delu mesta. Glej, zaradi tega malovrednega slanika, zaradi te peščice solate, zaradi tega koščka masla moram vsak dan dve uri hoditi. Oh, ko bi moj oče to vedel!«

Moža, ki mu je Almanzor to pripovedoval, je ganila dečkova beda; zato odgovori: »Le pojdi z menoj in se nič ne boj; doktor ti ne bo nič storil, tudi če danes ne dobi ne slanika ne solate. Le bodi dobre volje in pojdi!« S temi besedami prime Almanzorja za roko in ga pelje s seboj. Čeprav je temu srce bilo, kadar se je zmisil na doktorja, je bilo vendar v besedah in pogledu moža toliko trdne odločnosti, da je sklenil iti z njim. S košarico na roki je šel torej poleg vojaka po premnogih časih in čudno se mu je zdelo, da so vsi ljudje pred njima snemali kloboke, obstajali in za njima gledali. Opozoril je na to tudi svojega spremljevalca; ta pa se je smejal in ni ničesar odvrnil na to.

Slednjič dospeta do prekrasne palače, in mož krene proti njej. »Ali stanuješ tukaj, petit caporal?« vpraša Almanzor.

»Tu je moje stanovanje,« odvrne oni, »in popoljem te k svoji ženi.«

»Jej, kako lepo stanuješ,« nadaljuje Almanzor. »Gotovo ti je dal sultan tukaj prosto stanovanje?«

»To stanovanje imam od cesarja, imaš prav,« odgovori njegov spremljevalec in ga pelje v palačo. Tam gresta po stopnicah navzgor in v lepi dvorani mu veli,

naj odloži košaro; potem pa stopi z njim v prekrasno sobo, kjer je na divanu sedela neka gospa. Mož je govoril z njo v tujem jeziku, na kar sta se oba nemalo smejala in gospa je potem izpraševala Almanzorja v frankovskem jeziku mnogo o Egiptu. Nazadnje pravi petit caporal mladeniču: »Veš kaj, najboljšje bo, če te takoj peljem k cesarju in pri njem za te govorim.«

Almanzor se silno prestraši, toda domisli se svoje bede in svoje domovine. »Nesrečniku,« pravi obema, »nesrečniku podeli Allah velik pogum v uri stiske, tudi mene ubogega dečka ne bo zapustil. Storil bom, pojdem k njemu. A povej, kaporal, moram-li pred njim pasti na tla, se-li moram s čelom dotakniti tal, kaj moram storiti?«

Oba se znova zasmejeta in zatrufjeta, da vse to ni potrebno.

»Ali je strašen in veličasten?« sprašuje dalje, »ali ima dolgo brado? Ali gleda ognjevit? Povej, kakšen je?«

Njegov spremljevalec se zopet zasnuje in pravi potem: »Rajši ti ga sploh ne bom popisoval, Almanzor, ti sam boš moral uganiti, kateri je. Samo to ti povem, po čem ga boš spoznal: vsi v cesarjevi dvorani bodo v njegovi navzočnosti spoštljivo sneli kloboke z glave, tisti pa, ki obdrži klobok na glavi, tisti je cesar.« S temi besedami ga prime za roko in gre z njim proti cesarjevi dvorani. Čim bliže prihajata, tem glasneje bije Almanzorja srce in kolena se mu začno tresti, ko se približata vratom. Strežaj odpre vrata in tu stoji v polkrogu najmanj trideset mož; vsi so bili krasno oblečeni in posuti z zlatom in zvezdami, kakor je v deželi Frankov šega pri najimenitnejših agah in pašah kraljev.

(Dalje prih.)

strminah a tem prištedi vsak večji napor, ker kolo ob zmanjšani hitrosti spre lažje vozi.

Vztrajnost. »Lahko si stečete v veliko srečo, da ste bili pripuščeni k meni z vašo ponudbo. Vesta, da sem dal danes že pet agentov ven vreči.« — Agent: »To sem bil vedno jaz.«

Med prijateljeji. »Za boljšo voljo, kako le moreš trdit, da me je Staro vzel enmo zavoljo de narje?« — »No, lepo te prosim, en vzrok je moral imeti.«

Nemški komponist Mozart je uglasbil svoje prvo delo a četrtem letom, a petim letom pa je imel svoj prvi koncert.

Veliki slikar in kipar Leonardo da Vinci je bil levorok in je izdelal vsa svoja dela z levo roko.

Govore znamenje. Kroatški mojster je poslal svojega učenca z neplačanim računom k naročniku. Fant se je čez uro vrnil in rekel: »Gospod mojster, v tej hiši živi sicer Novak, pa ni prav. Dokazal mi je, da ni nič dolžan, potem me je pa še ven vrgel.« — »Le pojdi hitro nazaj, ta je pravi Novak.«

ZA DOBRO VOLJO

Zaman se je trudil učitelj, da bi Francetu kaj vtepel v glavo. Neko uro so imeli zopet računke primerjave. Učitelj: »Ako en kolesar prevozi razdaljo enega kilometra v poldruhi minuti, drugi pa isto dolžino v dveh minutah, kako daleč bo prvi kolesar pred drugim, ako vozita z isto brziho dva kilometra?« France je nekoliko pomišljal, nato pa se odrezal: »Oprostite, ampak jaz se za kolesarski šport prav nič ne zanimam.«

Bogat trgovec je sedel v naslonjaču, si prižgal cigaro, nato pa nagovoril mladeniča, ki je stal pri peči: »Torej, vi hočete poročiti mojo hčer. Dobro. Povejte mi, ali bi mi lahko posodili deset jurjev brez vsakega jamstva?« Mladi je takoj odvrnil: »Lahko bi jih, pa bi jih ne.« Trgovec nato: »Izvestno, mislim, da vam lahko dam svojo hčer.«

Dokler je živel stari tovarnar, je šlo v pisarni vse po starem. Prvo, kar je sin storil po očetovi smrti, da je uradnikovo opozorilo na točnost, sicer bodo sledile posledice. Čez teden je pozval predao knjigovodjo: »Danes ste zopet zamudili, kakšno je vse opravili?« Knjigovodja: »Oprostite, zaspal sem.« Tovarnar: »Za botro voljo, ali doma tudi spite?«

Kmetje!

**Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!**

Delavci neke tovarne so imeli izplačilo vsakih štirinajst dni, kar pa delavcem ni bilo po volji. Sklenili so, da gre eden do ravnatelja ter prosi, da bi bilo izplačilo tedensko. Ker se niso mogli zediniti, kdo bo ta posol prevzel, so žrebali in žreb je določil Muravčeva Lipota. Ta je stopil pred ravnatelja, rekoč: »Poslani so me zaradi izplačila. Vsi delavci želimo, da bi štirinajstodnevni zaslužek prejeli vsak teden.«

Kuharica je prišla v prodajalno, da kupi par piščancev, seveda zaklanih in ozkubjenih. Ker je čutila, da bi bili sveže zaklani, so jo prodajalec razjezil, rekoč: »Tako sveži so ti piščanci, da bi jih s umetnim dihanjem morda še oživili.«

Vrtila se je važna sodna obravnava. Šlo je za umor. Samo ona priča je videla obdolženca v času, ki je prihajal v poštev. Sodnik: »Dobro premislite. Ali ste prepričani, da je bila ura trideset na devalo, ko ste srečali obdolženca?« Priča: »Toč- no vam, gospod sodnik.« Sodnik: »Pomislite, da je od vaše izjave odvzeto Sloveško življenje. Na

samoti je bilo, nikjer nobene ure, vi trdite, da niste imeli žepne ure in vendar se tako točno nponinjate na čas. Ali ste govorili z obtožencem?« Priča: »Da.« Sodnik: »Kaj pa ste mu rekli?« Priča: »Rekel sem mu, koliko pa je ura?«

«Gospod Štibernik,« je prišel nervozno, »hm... da... hočem reči... da... ker... saj veste... hm... Štibernik: »Da, lahko jo dobite, vzemite jo in bodita srečna.« Oai je zarjul: »Kaj mislite s tem, koga naj vzamem?« Štibernik: »I, moja hčer, saj ste zato prišli, ne?« »Ne, nikakor ne, hotel sem vas le prositi tisoč dinarjev posojila.« Štibernik (jezno): »Ne, teh ne dobite, saj vas komaj poznam.«

UJZ
K-ZM
NORU
ZASTO
JNDI

Peterček je prišel od gospoda zdravnika. »No, kako je bilo?« ga vpraša oče. »Škernito!« odvrne petletni sinček. »Gospod doktor je ves čas telefoniral z mojim trebuhom.«

HERSAN
CAJ

Vam pomaga, da zadobite zopet zdravje s pomočjo zdravilnih lastnosti čaja.

Ne bodite sam sebi sovražnik!

Bolezni pri meni in bolečine ob mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži HERSAN-ČAJ.

Ali Vas ovira debelost?

Bi bili radi vitki? Tedaj uporabljajte HERSAN-CAJ.

Zakaj trpite bolečine revmatizma in protina, ako to ni potrebno. HERSAN-CAJ je sredstvo, ki vam more olajšati muke.

HERSAN-CAJ pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žili).

Ali res še ne veste, da je HERSAN-CAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

HERSAN-CAJ se dobiva v izvornih zavojih v vseh lekarnah.

Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec od:

»RADOSAN«, Zagreb, Dukićevinaova ulica št. 1

(Reg. št. 19284/37)

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

**LJUBLJANA, Mikloškova cesta 6,
v lastni palači**

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Novc vloge vsak čas razpoložljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za mese oglašje se plačuje naprej.

Dva računa

Nekega dne je slišal Jožek svojega očeta, ki je računal. Nenadoma mu šine dobra misel v glavo, da bi tudi on poslal materi račun za storjene usluge.

Drugi dan najde mati pod svojim krožnikom sledeči račun:

Mati dolguje svojemu sinu Jošku:

Za prinašanje vžgalic	2 Din
Za prinašanje pošte	2 "
Za prinašanje drv v kuhinjo	4 "
Za vestno izvrševanje šolskih nalog	5 "
Skupaj	13 Din

Mati je vzela račun, ter ni nič rekla. Zvečer pa najde Joško poleg svojega krožnika 13 Din. Veselo jih vtakne v žep, a presenečen opazi, da je poleg tega tudi račun. Hitro ga prebere.

Račun za mojega sina Joška:

Za stanovanje za deset let	ničesar
Za hrano tekom 10 let	"
Za umivanje, pranje in flikanje	"
Za postrežbo v boleznih	"
Za vestno izvrševanje materinskih dolžnosti	"
Skupaj	00 Din

Joško trenutek molči, potem pa hiti k materi, ter ji vrne 13 Din.

V nekem kraju so imeli nogometno tekmo, sodnik pa ni hotel nobene napake domačega mlajva videti in priznati. V tem je tam mimo privozi vlak in stroj je zažvižgal. Eden gledalcev zapisa proti sodniku: »Glej, celo strojevodja je videl, da je bila napakala«

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 14 I TELEFON 2-8

VNOVČI VLOGE

VSEH DENARNIH ZAVODOV

najkvalitetnejše

takoj v gotovini in daje informacije brezplačno

Neka dama je prišla v banko s čekom, blagajnik pa je hotel imeti dokaz o njeni identitiki. »Dokazov dosti,« je odvrnila ne več mlada dama ter nadaljevala a hreščetim glasom: »Jaz sem stara babar onkraj vašega vrta, ki imam svažiki radio; nasproti vašega stanovanja. Ko ste spoznali prišli domov, je žena vpila nad vami: Če mi še enkrat prideš domov tako pozno, ti razbijem kasiro na glavi, jaz ti že pokažem hoditi po gosti.« Blagajnik je ček hitro izplačal.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vskado bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močajni sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEC“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Mizarskega vajenca

sprejemem takoj, hrana in stanovanje v hiši. Novak, mizar. Rovle pri Logatcu 145.

Stalno službo

dobi res dober orodni kovaški pomočnik ali vsaj deloma izvežban v tej stroki, za slučaj sposobnosti tudi podkovski! Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 5023.

Hišnica in dekle

pridna in vajena poljski del. iščem. Polzve se: Zg. Šiška 29.

Kmetiško posvetstvo

manjše na Dobrovi pri Ljubljani, se pa ugodni ceni proda. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 5055.

Jejca

za valenje od kontroliranih štajerskih kokoši od-daja Lojze Ambrožič, Dobrova.

Fanta

16 let ali več stalnega sprejemnega takoj za vsa gospodar-ska dela. — Ambrožič Lojze, trgovec in pose-stnik, Dobrova.

Semena

pristna nam-aka, dobite v trgovini Plinar. Gospo-vovska cesta 14 (Novi Svi).

Stroj za črt

skoro nov po-ceni na prodaj. Vprašati Vodnikova kiserina, Celovška 42, Ljubljana

Najlepše oblike

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Hišnica

sprejemem za kmečka dela. Miha Aničič, Dobrunje št. 57.

Čebelarji - kmetovalci!

Čebelarstvo potrebščine kakor vso železino za kmetovalce in obrtnike si nabavite najceneje pri znani trdkvi Jos. Zalta, Ljubljana, Tyrševa cesta 9 (Dunajska cesta).

Kateri obrtnik

bi bil pripravljen sprejeti za brezplačno učenje s popolno oskrbo 15letnega fanta. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 5037

Majhno posvetstvo

bižen št. Janža, Dolenjsko, obsega 20 oralov, prodam zaradi prese-litve za Din 40 000.—, Pojansila Anton Kos, trgovec, št. Janž.

Mizarskega vajenca

sprejemem. Ignacij Vur-nik, mizarstvo, Vižmar-je 36, št. Vid nad Ljublj.

Hišnica

sprejemem na kmetijo. Vel-kavrh, Savije 28, Jelica

Z hišnico in dekle

sprejemem takoj na kmetijo. Na-slov v upravi Domo-ljuba pod št. 4687.

Semenski krompir

prvovrsten. 4000 kg. prodam. Mala Stara vas št. 4 pri Grosupljem.

Mizarskega vajenca

pridnega, poštenega, z vso oskrbo v hiši sprej-me Jože Peternej, mi-zar, Skofja Loka.

Hišnica

pridnega, poštenega, za poljaka dela in k živini takoj sprejemem. Ponu-diti se na oziorni od-delek Domoljuba pod značko »Hišnice, šte-vilka 4856.

Vosek

po najvišji ceni kupuje „Pehlan“, Ljubljana, Sv. Petra ce-sta št. 59.

Milinarja

ki se razume tudi na žagi, sprejme takoj Činkole Anton Skocijan pri Mo-kronogu.

Kovaškega seklirnega

pomočnika sprejme Drobnič Ivan, Grahovo pri Rakeku.

Mlekarica

na prodaj' pripravna za stanovanjsko hišo, obrt ali trgovino, pol ure oddaljena od Bleda. Informacije daje mle-karska zadruga v likvi-daciji Ribno pri Bledu.

Posvetstvo

ti naglo pro-da »Domo-ljubov« mali oglaš, če ne z gotovim denarjem, pa kupca ti s knjižico da.

Rešetarji, pozor!

Priporočam Vam poleg raznega rešetarkega blaga še posebno prvovrstna žimnata sita, pasirje in vse druge vrste sit, ki so tudi nedosegljivo lepo in trpežno obšila po najbolj znižani ceni pri trdkvi: Stefan Lovšin, zaloga sitarskih izdelkov v Sa-jevcu, Ribnica na Dol.

Kravo,

prav dobro mlekarico kupim. Ponudbe z natančnim popisom na Zalaška cesta 59, Ljubljana-Moste.

Iščemo

po vsej Jugoslaviji (tudi po čeželi osebe, ki bi v svojem kraju in njega širši okolici hotele voditi poleg svojega do-sedanjšega poklica po-družnice, iz katerih bi se razpošiljalo blago. Sedež in poklic je po-stranska stvar. Trgo-vina in kavejca ne-potrebna! Nobenega napornega potovanja! Delo izredno lahko! Glavno je skladitiše blagat Interesenti, ki se javijo, bodo delali po navodilih ravnatelj-stva. — Dober in trajen zaslužek! Dopisovanje tudi v slovenskem je-ziku! — Ponudbe s točnim naslovom je poslati na: Hupc, Klagenfurt, Avstrija.

Dekle

pošteno, zdravo, dobi službo v župnišču za dela pri živini in na polju. Na-slov takoj. Ponudbe na upravljalista pod št. 4986

Umni kmetovalci in trgovci!

Nabavite si novovrstno žirno mlino. Se patenti nemški trdkvi. Z mlino boste mliili vse svoje sitne pridelke doma. S tem si pritraniše trpljenje, žito, čas in denar. Slikajte Vam za čiščenje sita za krotanje živalim, za mletje vsaga sitnega zrna v poljubno fino moko, kakor pšenici in poljski gris. Za pogon mlina srednjega vsake moči ali motor, ki Vam služi za pogon drugih gospodarskih strojev. — Vsa naša so tudi hranilne knjižice v račun. Samopredaja

Turnšek Stefan

Poštali predal 46. Ljubljana - Aleševčeva 24.

Avtomobilist se je zaletel v prodajalca sadja. Vsa cesta je bila polna pomaranč, jabolk, fig, sredi med to zmesjo pa je sedel prodajalec. Avtomobilist je ostal v avtu, dvignil prst in dejal: »Stejte do deset, preden boste kaj rekli.«

Zastonj zidate cerkve in šole in za-man prirejate misijone, ako ne znate uporabljati orožja katol. časopisja.

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačnik

d. z o. z. Ljubljana

Tyrševa (Dunajska) cesta 33 — Javna skladišča

Škotska skopost ima svetoven sloves. Neki škot je bil na oklicih, a že po prvem oklicu se je premislil. Stopil je do župnika: »Ali oklice lahko premenjam?« »Zakaj pa?« »Premislil sem si in bi raje vzel njeno sestro.« »Lahko napravite, a treba je drugih oklicev.« Škot: »Ali moram pristojbino potem še enkrat plačati?« Župnik: »Seveda.« Škot je nekoliko pomislil: »Naj pa kar tako ostane, kakor je.«

Kupujte pri trdkvah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

»Domoljuba« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, in-serte in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglašje se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čošč.